

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1875. XXIV. tečaj.

Pridiga za II. postno nedeljo.

(V čem obstoji prava pokora?)

(Konec.)

2. Če je tako tvoje serce zavoljo greha poterto, zdaj stori še drugo, kar ti je treba in od Boga samega zavkazano; idi k spovednici, tam se obtoži svojih grehov, da se jih rešiš, posnemaj kralja Davida, kateri sam od sebe pravi (31, 5): „Moj greh je tebi znan, in svoje krivice nisem skrival pred teboj.“

Ne bom vam še le na dolgo in široko razkazoval, da je sveta spoved res od Boga, od Kristusa postavljena, da tedaj vsakega kristjana veže; zakaj ne zastonj je On rekel svojim apostolom (Jan. 20, 22): „Prejmite svetega Duha. Kterim bote grehe odpustili, odpuščeni so jim; in kterim jih bote zadržali, zadržani so jim,“ in jim je s temi besedami po pričevanji vseh cerkvenih učenicov in po nauku sv. cerkve božjo oblast izročil, v Njegovem imenu grešnikom grehe odpuščati ali pa jim grehe zadrževati, kakor za prav spoznajo, kakor je kdo odpuščanja vreden ali nevreden. — Kako pa bojo to razsodili in dušni stan grešnikov dosti pregledali, ako se jim grešnik sam ne razodene in po resnici spoznati ne da, s tem, da se čisto spove in odkrito obtoži svojih grehov? Le samo to ti povem: Zastonj je vsa tvoja, še tako goreča grevinga, le videzna je, ako se nočeš spovedati. Zastonj je vse tvoje prizadevanje, mir svojega serca, ki si ga po grehu zgubil, si nazaj pridobiti, ako se nočeš spovedati. Bog je v svoji neskončni modrosti si to iznašel, da se mora grešnik pri spovedi sam dolžen dati in se ponižati, da se mu potem božja gnada približa.

Pa mi vgovarjaš: „Saj nisem tat ali goljuf ali ubijavec; kaj bi se spovedal?“ Ja, ljubi Bog! ko bi le sami tatje ali ubijavci bili dolžni spovedati se, bila bi spoved skoraj nepotrebna; ne tako,

ko da bi taki je ne potrebovali, temuč sila so je potrebni, pa naj manj nočejo vedeti od nje. Ko bi spoved le bila za take sorte ljudi, zakaj so se pa svetniki dan na dan spovedovali?

Mar svoje vsakdajne nezvestobe v božji službi nimaš za greh? In svojo nečistost in nezmernost in hudo jezo in kar je več takega? Vzemi si en kozarc naj bolj bistre studenčnice in rekel boš, da to je vendar čista voda, da je čistejše ni. Ali poglej v njo skoz tak glaž, da vsako reč povečuje in vidil boš, da v studenčni vodi vse mergoli samega merčesa in raznih červičev, da bi se ti gabilo piti od nje. Glej! ravno taka je s tvojo vestjo; tebi se sicer čista zdi, kakor bistra studenčnica; ali vsegavidno božje oko v njej zagleda veliko veliko grehov! In ti praviš, da nimaš česa se spovedati! Oj naj ti tvoja napéna sramožljivost ali lastno štimanje ne brani k spovedi; zakaj kar zdaj zamolčiš in v grobu svojega pregrešnega serca prideržuješ — vse bo enkrat na den prišlo in ti neizrečeno sramoto napravilo, dokler zdaj le enemu človeku skrivši v ušesa poveš in vse ti bo zbrisano. Zatoraj ne obotavljaj se, ne mudi se; sveti postni čas te k spovedi kliče.

3. Pa še zgrivati se svojih grehov in do naj čistejšega spovedati ni dosti, da odpraviš greh in njegove nasledke, ampak treba je tudi, popraviti ga s tim, da človek dela vredno pokoro in tako za greh zadostuje.

Jes ne rečem samo, da si dolžen vsako škodo poravnati in storjeno pohujšanje popraviti, ljudsko blagó nazaj odrajtati, s svojim sovražnikom se spraviti, zakaj vse to že sama pravica od tebe tirja, in je tako jasno kakor beli den. Pokoro delati se pravi: Kakor si prej preobilno in sicer prepovedanega veselja uživljaj, tako pa se zdaj tudi pripuščenega vživanja ali veselja zderžuj. Ti, ki si nečistost vganjal in svojemu pohotnemu mesu stregel, ne le samo kroti zanaprej svojih mesenih želj, temuč za pokoro si še kako ojstro delo naloži, kak post ali kak drug zveličanski trud. Ti, ki si bližnjega s krivično mero in vago na njegovem premoženji poškodoval, ti si mu dolžen ne le poverniti, še celo z obrestmi, ampak za doprinešeno krivico še milošnje dajati. Ti, ki si druge s svojim jezastim, pikrastim, sovražnim obnašanjem žalil, jim življenje grenil, ti si dolžen, ne le od tega nehati, za odpuščanje jih prositi, ampak tudi z deli keršanske milosti jim na duši in na telesu streči. Ti, ki si svojemu možu nezvesta bila, si prelomila obljuje zvestobe, ktero si mu bila pri poroki zaprisegla in poterdila, ti bodi zanaprej v spominu strašne krivice, možu storjene, proti njemu prav poterpežljiva, prizanesljiva, naj ti on ravno včasih po krivem kaj zadene.

To se pravi pokoro delati in kakor sv. Janez pravi, vreden sad pokore storiti. Veči ko je greh, večja ko je krivica, večja naj tudi kazen in pokora bo!

Oj da bi pomislili, kar ljubi Jezus pravi: „da krivični hlapec ne pojde prej iz peči gorečega ognja, dokler ni plačan poslednji de-

nar.“ Kakor so vendar svetniki modri bili, da so se tukaj naj ojtrestjšim pokorilom podvergli, le da bi unkraj groba mir imeli in sladko veselje vživali! Mi pa se zdaj mehkužimo, razvajamo, pa bomo enkrat bridko objokovali, kar zdaj zamujamo. Zakaj kar bi zdaj v enem dnevu pokore lahko popravili, nam enkrat dolge leta dano ne bo. Zatoraj ne brani se pokore, grenke kakor arcniija ali zdravilo, pa ima zdravilno, zveličansko moč v sebi. Bodi pred vsem drugim ljubeznjiv, postrežljiv do potrebnih, nasituj lačne, napajaj žejne, prejemaj pod streho popotne, kolikor si kos, oblači nage, stori del kersanske milosti, kar je le mogoče, in si že boš lep zaklad pokore nabral.

Rad bi bil nasvetoval, da sam se tari in kaznuj, sam se križaj; dokler pa tega zavoljo svoje mehkužnosti ne premoreš, ne brani se vsaj taistega pokorjenja, ki ti ga pravični Bog pošilja: bodi prijatelj križa in težav, ktere te vedno zadevljejo, da bo tudi od tebe veljalo, kar se v skrivnem razodenju bere: „Ti, kteri pridejo v belo oblečeni in palmove veje v svojih rokah, ti so, kteri so se oprali v kervi jagnjetovi in pridejo iz velikih nadlog.“ Bodi posebno poln usmiljenja, poterpljenja do svojega bližnjega, odpusti, če se ti ravno včasih po nedolžnem kaka krivica zgodi; prenašaj, preterpi in Bog, kogar usmiljenje je brez konca in kraja, bo tudi tebi zanesel, pozabil tvoj dolg in ti dal delež z Jezusom v Njegovem kraljestvu.

Sklep.

Tukaj je tedaj troje šotorov, ki si jih postavi, da se boš s Jezusom spremenil in Njemu podoben. Obujaj resnično grevingo, opravi čisto spoved in delaj dolžno pokoro, tako si svojo dušno obleko nedolžnosti in gnade opereš, da se boš svetil pred božjim obličjem, kakor Jezus na gori.

Poslušajte, kako se je svoje dni velik grešnik spremenil! Poncij Lavacenski je živel v dvanajstem stoletju silno hudobno, ter doprinašal grozovite hudobije. Na zadnje se spametova, ter gre sam v sebe, in začne premišljevati svoj grešni, usmiljenja vredni stan, nesrečno smert, ki ga bo zadela, strašno sodbo, ki ga čaka. To ga pretrese tako močno, da sklene delati ojtstro pokoro. Cvetno nedeljo, kader je bilo vse ljudstvo v cerkvi zbrano s škofom in duhovščino vred, se Poncij pririne skoz množico vernikov v prerevni obleki, bos, in verv krog vratu kakor smerti zapadli hudodelnik, pade pred škofa na kolena, mu poda papir, na kterega so bili napisani vsi njegovi grehi, in prosi, da bi se brali pred vso zbrano množico. To se zgodi in med tem, da se njegovi grehi očitno beró, se da neprenehoma s šibami pretepati proseč, da bi ga topli huje ko morejo. In vroče solze mu po licah tekó in kapljejo na zemljo; in na ves glas kliče, da je res kriv vseh teh grehov, ki so se brali s papirja; in Boga in ljudi prosi odpuščenja. Vsi, ki so to vidili in slišali, so

se razjokali nad skesanim grešnikom. Drugi dan po tem, ko je popravil, kolikor mogel, storjene krivice, je ostalo premoženje razdelil med uboge, se odpovedal svetu, in šel v oestro pokoro, ki jo je delal ves svoj živi dan, dokler ni v božjem strahu šel iz tega sveta.

Duša Poncijeva je bila grešna pred Bogom; pa delal je pravo pokoro, in duša njegova je postala bela in lepa, Poncij je delal pravo pokoro, in duša njegova se je spremenila pred Bogom; zdaj se pa sveti in veseli v svetem rajnu. Da se pa bo to zgodilo, te Jezus od te gore na drugo kliče, naj pred na oljsko goro, kjer je v neizrekljivih težavah terpeti začel; potem pa na kalvarsko, da preišljuješ Njegovo prebridko terpljenje, ki ga je On zavoljo tvojih grehov prestal. Tukaj si naj šotore postavimo, da se radi mudimo pod Jezusovim križem in iz preišljevanja Njegove rešnje smerti taisto moč zajemljemo, katere nam je treba, da greh premagamo, da se enkrat ž Njim vred tudi na nebeški gori taboru znajdemo in s sv. Petrom zakličemo: „Gospod! dobro nam je tukaj biti.“ Amen.

Pridiga za III. postno nedeljo.

(Deržimo se Kristusal)

„Kdor ni z Menoj, je zoper Mene; kdor z Menoj ne pobira, raztresi.“

Luk 11, 23.

V v o d.

Učenci Jezusovi so Mu nekega dne pravili, da drugi, ki se Njega ne deržijo, vendar v Njegovem imeni hudiča izganjajo in so se serdili nad tim. Jezus pa jim reče in jih s tem odvrča: „Kdor ni zoper Mene, je za Mene.“ V današnjem svetem evangelju pa pravi: „Kdor ni z Menoj itd.“ Čudna in vendar resnična beseda! Da le zoper Njega ni, je že bolj za Njega in Ga bo prej ali slej spoznal. Kdor pa očitno za Njega ni, tak se še celo za Njegovega sovražnika rajta. Učimo se iz tega, ljubi moji! s Kristusom biti in ž Njim pobirati, to je:

1. Kristjanu sploh zapovedano, posebno pa
2. sedajni čas, in
3. še tem več, ker nas posebno plačilo k temu priganja, ki nas čaka za to.

Od tega hočem danes k vam govoriti; pripravite se!

Razlaga.

1. Da pred vsem drugim veste, od katerih je danes govor, naj jih bolj na drobno naznanujem in popišem. Ne govorim od očitnih sovražnikov Kristusovih, kateri njegov nauk zamečujajo, Ga s svojim grešnim življenjem križajo, še Njegovo sveto ime preklinjajo; da so taki zoper Njega, je gotovo in še sami tega ne tajijo. Moj današnji govor se suče okoli taistih in velja njim, kateri še hočejo za kristjane, za prijatelje Kristusove veljati, v Njega še verujejo in ga spoznajo za Sina božjega, Odrešenika svetá, pri tem pa jim manjka pravega serca, da bi tudi pred svetom na znanje dali, kar keršanstvo od njih tirja; pravi polovičarji bi radi s Kristusom bili, pa tudi s tem svetom potegnili in kedar zavoljo tega v zadργο pridejo, Ga zatajijo.

K vam se obrnem, ki ste dvojnega serca in se na obedve strani nagiblujete; mislite, da je Kristus le v cerkvi naš Gospod, kjer Ga naj častimo, zunej cerkve pa, v tovaršiji slabovernežev ravname, ko da bi On naš božji Zveličar ne bil; strah pred ljudmi in lastni dobiček ali vsaj puhla, visoka misel, da bi tudi pred svetom za prebrisane, za učene glave veljali, vas nazaj derži, Njemu dolžno čast odrajtovati, se nepremakljivo Njega držati. Kaj naj vam rečem? Komu naj vas primerjam? Podobni ste goljufivim prijatlom, kateri so taki le med štirimi stenami, ako pa med svet pridejo in čujejo čez prijatelja hudo govoriti, kmalo na nasprotno stran prestopijo ali pa vsaj se ne oglasijo, vam je rečeno v sv. pismu (sk. razod. 3, 15): „Vem tvoje dela, da nisi ne merzel ne gorek; o da bi le bil merzel ali gorek! Ker si pa mlačen, in ne merzel ne gorek, izplunil te bom iz svojih ust.“

Čujte, kako vam Jezus v današnjem sv. evangelji ojstro žuga (Luk. 11, 23): „Kdor ni z Menoj, je zoper Mene; kdor z Menoj ne nabira, raztresa.“ Vidi se iz tega, da je ni srednje poti med resnico in zmoto, med Kristusom in svetom; treba je, da se veržemo na eno ali drugo stran, ali s Kristusom biti, ali zoper Njega, ali zveličati se ž Njim in po Njem ali brez Njega pogubiti se. — Ni še dosti, da se zoper božje kraljestvo ne vojskuješ in puntaš, temuč tudi podpirati ga, zagovarjati in braniti je naša dolžnost. — Nisi že pravi učenec Kristusov, ako Mu le ne kratiš Njegove časti, zoper Njega ne govoriš, temuč z besedo in djanjem se moraš za Njega potegovati, tako nam On veli. In že če tega ne storimo, če se ne poganjamo za razširjenje Njegove resnice, Njogove službe, nas On med svoje zopernike šteje; zakaj; „Kdor ni z Menoj, je zoper Mene itd.“

2. To je posebno današnji den potreba, ker jih veliko na to meri in dela, da bi vse keršanstvo spodkopali, kraljestvo Kristusovo na zemlji razderli, hudičevo pa kraljestvo laži in nevere in krivice in pregrehe postavili. Tukaj pred vsem drugim velja, da se vsak, kateri še v vojski Kristusovi služi, krepko brani in se napadkom

zapriseženih sovražnikov vstavlja. Tukaj ne gre plašljivo molčati ali skriti se in zopernikom prepuščati, kar nam je naj drajšega, naj svetjšega, da bi ti sovražniki v dno pomandrali; ampak vsakteri naj se na znanje da, čigav je in naj pri vsaki priložnosti pomaga, da se kraljestvo pravice na zemlji ohranja in čedalje bolj širi. Kdor tega noče, njemu je rečeno od Gospoda: „Kdor ni z Menoj, je že zoper Mene, in kdor z Menoj ne pobira, raztresa.“ Pomenljivo je, kar se bere v času Jozueta, ki je za Mojzesom ljudstvo Izraelsko vodil v obljubljeni deželo. Ko so že bili v taisto došli in si jo med seboj razdelili, kratko pred ko je Jozue umerl, imel je splošnji zbor celega ljudstva, mu je božje zapovedi, kar je bilo naj bolj mogoče, priporočal, jih spominjal na vse dobrote božje in čudovitne dela, s katerimi jih je Bog iz Egiptovske sužnosti izpeljal, potem pa sklene svoj govor s temle (Joz. 24, 14, 15): „Ako se vam pa hudo zdi, Gospodu služiti, vam je na zbiru dano: izvoljite si danes, kar vam dopada, komur ste dolžni posebno služiti, ali bogovom, katerim so služili vaši očetje v Mezopotamiji, ali bogovom Amorejcev, ki v njih deželi prebivate; jaz pa in moja hiša bomo Gospodu služili.“ In vse ljudstvo je odgovorilo: „Tega ne, da bi Ga zapustili in služili ptujim bogovom; temuč Gospodu bomo služili, ki je naš Bog.“ In Jozue je na dalje rekel ljudstvu: „Vi ste priče, da ste si sami izvoljili Gospoda, Mu služiti.“ In odgovorili so: „Priče smo.“

Enako se nam posebno sedajne dni reče: „Ali kristjan ali hajd, učenec Kristusov, ali nasprotnik Njegov“, izvoljite si, česar se držati. Ako ste se odločili za prvo, da bi pravoverni otroci svoje katoliške matere ostali, pa jej tudi zvesti bodite v vsem in se za njo poskušajte na vso moč, pričajte za njo neprestrašeno brez vsakega obzira na druge, kateri se vam znabiti posmehujejo, vas za bedake in mračnjake imajo. Kaj je vsa človeška modrost proti božji? Le sama sleparija, le gola neumnost; prešla, zibnila bo, kakor prah, ki ga veter vzdigne in raznese; kdor pa se Boga derži, ostane vekomaj.

3. Kaj bi pa tudi porajali na krivično mnenje ljudi, kateri danes so, jutre jih že ne več? Kaj bi se jim dali odverniti od zvestobe, ki smo jo svojemu Bogu in Odrešeniku dolžni? Le samo to pomislite: Toti Jezus, ki Ga zdaj hudobni svet skoraj za nič ima in Ga v blato tepta, prišel bo enkrat v oblakih neba, z neizmernim veličastvom in z oblastjo, ki jej nobena stvar zoperstati ne more, obdan od veliko milijonov nebeških angelov in izvoljenih, prišel bo ta Jezus soditi vse žive in mrtve. En sam pogled bo Njegove nasprotnike poterl, pred Njegovim dihanjem bojo kakor mertvi popadali. Tresli se bojo pred Njim, kakor suho listje in bojo po besedah sv. pisma sprevidili, „koga so bili prebodli.“ O kako bo takrat vsem zvestim prijateljem Kristusovim serce poskakovalo in se širilo samega veselja, da so Njegovi družniki, da tako

mogočnega zavetnika imajo! Kako se jim bo malovredno zdelo, za ljudi se zmeniti, ki so tako slabotni, tako revni, dokler On, ki so Mu svoje dni služili, črez nebesa in zemljo kraljuje in s svojim mezincom celi svet derži! Kakor zdaj ž Njim vred in zavoljo Njegovega imena terpijo, tako bojo enkrat ž Njim poveljčani s odilita iste, od katerih so zdaj krivo sojeni, za norce spoznani! To naj nas tolaži vsred raznih stisk, ki nas za Kristusa delj tlačijo. Ne čudimo se temu, saj mora tako priti; saj se terpljenje Kristusovo vedno med nami ponavlja, saj On z nami in v nas terpi. Oj ne pustimo Ga samega terpeti, da Ga zasramujejo, zapljujejo, bijejo; ampak dajmo se za deležnike v Njegovem terpljenji, prenašajmo, ako se nam zavoljo Njega enako godi, da tudi enkrat vredni postanemo, Njegovi tovarši pri sodbi biti.

„Vi pa ste, kateri ste prebili z menoj v mojih skušnjavah. In jes vam odločim kraljestvo, kakor ga je meni odločil moj Oče, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu; zaupajte, jaz sem svet premagal, premagali ga bote tudi vi.“ Luk. 22, 28.

Takrat se bo dopolnila Njegova beseda: „Kdor se Mene sramuje pred tem prešestnim rodom, Njega itd.“ „Kdor pa bo Mene spoznal itd. O kako milo, kako sladko nam bo, ako nas On za svoje spozna, ki smo ž Njim vred z velikim trudom pobirali! takrat se nam bo zgodilo po Njegovi obljubi.

Sklep.

Naj bo toraj sad današnjega premišljevanja ta: da bi prav odločno, nesplašljivo za Kristusa pričevali, ne marali za ljudi in jih sme h in jih strahoto, ampak, kakor sv. vera nas uči, tako se kazali, tako se obnašali v vseh okoliščinah tega življenja. Bog ne daj, se skrivati s svojim vernim prepričanjem, ampak na dan, na svitlo ž njim, bodi drugim priležno ali nepriležno. Vedno naj nam besede Jezusove naprej svetijo: „Kdor ni z Menoj itd.“ Bodimo s Kristusom, premočnim kraljem in mogočni bomo tudi mi; bolj ko bomo v Njem vterjeni, močnejši bomo; tudi od nas bo veljalo, kar sv. Pavl od sebe piše: „Skazujmo se v vseh rečeh kakor božje služabnike v velikem poterpljenji, v prijaznosti, v nadlogah, v potrebah, v stiskah, v ranah, v ječah, v puntih, v trudih, v čuvanju, v postih, v čistosti, v znanji, v prizanašanji, v prijaznosti, v svetem Duhu, v nehinavski ljubezni, v besedi resnice, v moči Božji, z orožjem pravice na desni in na levi, pri časti in nečasti, pri nepoštenji in dobrem imenu, kakor zapeljivni in vendar resnični, kakor neznani in vendar znani, kakor vmirajoči, in glejte živimo, kakor stepeni in vendar ne umorjeni, kakor žalostni vendar pa vselej veseli, kakor ubogi, in vendar jih veliko obogatimo, kakor da bi nič ne imeli, in vendar vse posedemo.“

Pobirajmo zvesto s Kristusom, da Mu na roke gremo, staviti Njegovo kraljestvo in bomo enkrat v taisto sprejeti. Ne bodi nam mar, kar ljudje od nas sodijo, zakaj prazno je to in nečimerno; le to naj vam na sercu leži, da bi enkrat pred Njim ostali in rešeni nadlegovanja ljudi srečno v Njegovo kraljestvo došli. Amen.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Vredno obhajilo — velika sreča.)

„Jezus nasiti množico ljudi.“
Jan. 6, 1—15.

V v o d.

Ljubi moji! Čudež, ki ga je Jezus po današnjem sv. evangelju storil, se še vedno med nami ponavlja in čeravno ne tako očividno, pa za tem čudovitnejši in milostljiviši. Taisti Bog, ki se Mu je množica v puščavi smilila in jo je nasitil, še zdaj toliko milijonov, kar jih na svetu ljudi živi, siti in krepča, da ne poginejo, posebno pa kristjane na duši živi s presvetim kruhom Rešnjega Telesa. Ljubi moji! Velika noč se nam bliža in nas opominja, po cerkveni zapovedi od tega kruha jesti. Ali se bomo mar obotavljali? pomisljali? ali bi ali pa ne? O ne bodimo tako nemarni, posebno, ker ta jed tako zveličaven sad rodi. Ja ljubi moji! Presveto Rešnje Telo prečuden sad rodi; vredno obhajilo je velika sreča. Od tega hočem danes govoriti in pravim:

1. Sv. Rešnje Telo nas s Kristusom združi;
2. Sv. Rešnje Telo nas na duši redi; in
3. Sv. Rešnje Telo nas močne dela. Vsi bote zdaj ob velikonočnem času stopili k božjej mizi in prejeli presveto Rešnje Telo. Zatorej vsi zvesto poslušajte!

R a z l a g a.

1. Pervi sad vrednega obhajila je, da se s Kristusom sklenemo, ud Njegovega Telesa, to je eno telo ž Njim postanemo. Tako namreč sv. Pavl piše: (I. Kor. 10, 17): „Posvečeni kelih, ki ga posvečujemo, ali ni vdeleženje kervi Kristusove? in kruh, ki ga lomimo, ali ni vdeleženje telesa Gospodovega?“

Dvojno pa je telo Kristusovo; eno natorno z mesom in kervjo, kakor ga je tedaj, ko je človek postal iz Device Marije, oblekel, ga križati dal, ž njim v nebesa šel in sedi ob desnici svojega Očeta. In s tim telesom se pri sv. obhajilu resnično in popolnoma združimo in ž njim redimo. Drugo pa je duhovno telo Kristusovo, čigar udje so izvoljeni v nebesih, verne duše v vicah, glava pa je Kristus sam. Kedar vredno vživamo pri sv. obhajilu posvečenega kruha, tedaj se pa tudi mi v to telo vsadimo, v naj terdnejšo zvezo s Kristusom, v Njegovo žlahto stopimo.

Bog Sin se kakor človek v zakramentu sv. Rešnjega Telesa z nami telesno združi; kakor Bog se pa z nami po duhovsko združi, nam deli svojo gnado, po kateri nas k novemu življenju poviša in nas svoje božje natore deležne stori. Po Njem smo tudi z Bogom Očetom sklenjeni, ker je kot človek z nami, kot Bog pa s svojim Očetom po svoji natori eno. Ni mogoče, da bi bila naša umerljiva natora neumerljiva, ako ne bi se bila natora Kristusova, koja vmreti ne more, k nam na zemljo dolj spustila, da nas k nevmerjočnosti povzdigne. Tako smo tedaj z Bogom Očetom po Jezusu Kristusu popolnoma eno, ker Njega prejmemo, ki je po vsem enega bitja z Očetom, ene natore, da tako tudi mi božjo natoro resnično v sebe sprejmemo. (sv. Cir.)

Zatoraj nikar ne žalujte preveč po svojih rajnih; vsaj v Kristusu ste ž njimi združeni in pri vsakem sv. obhajilu se ž njimi tovaršite, saj verujemo občestvo ali gmajno svetnikov, v kateri počivajo.

Proč pa tudi z vsako boječnostjo in malodušnostjo. Sv. obhajilo nam je zastava, da je Kristus Bog z nami in kdo bo potem zoper nas? Kaj bi se jim bilo pogube bati, v katerih Kristus živi? Zakaj, Jan. 6, 57: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v Meni, in jes v njem.“ Proč zadnjič z vsako prevzetnostjo, koja se nam ravno pri sv. obhajilu v vsi svoji oholosti in nečimernosti kaže. Zakaj pri božji mizi ni ga razločka med kraljem in beračem; ako se pa sam živi Bog k nam poniža, kaj bi se mi nad eden drugega preštimali ali poviševali? Od vsakega velja, kar Jezus pravi (Jan. 15, 1—6): „Jes sem terta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jes v njem, on rodi veliko sadu; ker brez mene ne morete nič storiti. Ako kdo v meni ne ostane, veržen bo venkaj, kakor mladika; in bo usahnila in jo bodo pobrali in v ogenj vergli in zgori.“

2. „Moje meso je res jed in moja kri je res pijača,“ rekel je Kristus. Jed pa in pijača redi in to je drugi sad sv. obhajila.

Bog Zveličar se imenuje zdaj živi kruh, zdaj kruh življenja, koji je iz nebes prišel. Kakor pa kruh truplo živo ohranja, tako Jes dušo, ako Mene vživa.

Pa ne kak mertev kruh sem Jes, kakor iz žita spečen, temuž živi kruh, kateri življenje v sebi ima, in ne le navadnega, pozemeljskega, ampak nebeško življenje, ki ga taistim podelim, ki Mene jedó.

In kakor je živi Oče mene poslal in Jes živim zavoljo Očeta, tako bo tudi, kdor Mene jé, živel zavoljo Mene. To je: kakor sem Jes zavoljo svojega božjega roda iz Očeta vse Njegove lepote in dobrote deležen, tako pa tudi vi Moje bote deležni, ako Me po vrednem prejmete.

Čudno se je godilo v puščavi, ko je Bog 40 let Izraeljsko ljudstvo živil z mano, katera je dan na dan spod neba padala. Taka prečudežna mana je presveto Rešnje Telo, le samo s tem razločkom, da, dokler je mana v puščavi le s taistega neba ali prav za prav s podnebja prišla, kakor dežej, — letá mana pa iz naj viših, pravih nebes na zemljo rosi in človeške serca rodovitne stori; zato je Jezus rekel Judom Jan. 6, 49, 50: „Vaši očetje so jedli mano v puščavi in so umerli. To je kruh, kateri z nebes pride, da, kdor od njega je, ne umerje.“ Mana je bila sicer sladka, vendar pa le pozemeljska jed in vendar se od nje veli, da je od angelov bila pripravljena. Ta nebeška mana pa naše duše z nebeško sladkostjo napolnuje, in jim že nebeško zveličanje tukaj okusiti daje, da tako po posvetnih dobrotah več ne hrepenijo. To je pšenica izvoljenih, to je vino, iz katerega device, čiste nedolžne duše rastejo. Ta jed nam pravo, dušno življenje daje, k nebesom naše serce povzdiguje, da ne mara za to, kar je tega sveta, in le po nebeškem koperni in se steguje; nas z Jezusom čedalje bolj znani, nas uči skrlvnosti Njegovega kraljestva in le ene želje v nas budi, biti s Kristusom in da bi že skoraj večno prebivali ž Njim.

Oj kako je vendar mogoče, da jih je tudi med nami kristjanov, čisto neobčutljivih, nemarnih proti tej nebeški jedi, da godernjajo nad njo, kakor Izraelci v puščavi, katerim se je studilo nad mano in so željeli in vpili po Egiptovskih loncih mesa. In Bog jim je to njihovo prederzno željo spolnil; priletelo je toliko prepelie v šotor, da so jih lahko z rokami lovili in se mesa najedli. Ali dokler jim je še bilo meso v zobeh, prišla je kazen božja in jih veliko tisoč pomorila. Tako bojo tudi oni, ki se jim gabi nad nebeškim strahom in so se ga naveličali, popadali na svojih dušah in angelj večne smerti jih bo pokončal.

3. Še eden sad te božje jedi vam moram zaznamnovati, da nas sv. obhajilo krepča in močne stori. Od drevesa življenja vsred paradiza se pripoveduje, da je imelo dvojno moč v sebi; prvič zdravilno zoper vse telesne bolezni in smert, pa tudi redivno, oživljavačo, zmagovavno, tako da, ko bi Adam in Eva ne bila grešila, bili bi mi nevmerjoči. Tako moč ima tudi presveto Rešnje Telo, da se serčno vojskujemo zoper vsaktere grešne skušnjave in greh v sebi zatiramo. Ljubi moji! Res je, da nam neizmerno veliko manjka, da vredno prejmljemo Rešnje Telo, da smo še vselej tako

slabi, nečisti, omadeževani; in naj se tudi velikih grehov s čisto spovedjo znebimo, vendar smo še vedno z malimi obloženi, kakor je listja na drevju.

Ali vendar zaupajmo! Naj nas naša dušna pomanjkljivost in revščina in nečednost ne straši k božji mizi pristopiti; ker ta presveti zakrament ima moč v sebi, nam tudi grešno vojsko polajšati, skušnjave premagati; saj Jezus sam pravi: „da, kdor od tega kruha je, ne vmerje.“

Zares ako je že robec Kristusovega oblačila tako moč imel, da so bolni ozdraveli, ako so se ga verno doteknili, koliko bolj še le Njegovo meso in Njegova kri v našem sercu dušne, grešne bolezni prežene! In ako sol mertvo meso pred trohno obvaruje, bo ja tudi Kristusovo živo meso, v tem presv. zakramentu skrito, nas dušne smerti in gnjilobe obvarovalo. Še celo telesno smert nam ono premaga, zakaj kdor vredno pripravljen to jed zavžije in ž njo nahanjen iz tega sveta gre, bo tudi s Kristusom od smerti vstal in živel vekomaj. Tako se Njegova obljuba glasi (Jan. 6, 55): „Kdor je moje meso, in pije moje kri, ima večno življenje, in jes ga bom obudil poslednji dan.“

Oj ljubi Moji! Naj vam zdaj eno povem. Ne morem vam zamolčati, kako da mora človeka strah biti, kedar koli se k božji mizi približa, posebno kedar se spomni besed sv. apostola Pavla: (I. Kor. 11, 27, 28): „Kdor koli tedaj bo nevedno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, kriv bo telesa in kervi Gospodove. Naj torej človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha, in pije od keliha.“ In to toliko več nam mešnikom velja, ki smo dan na dan k tej sv. gostiji povabljeni. Oj kolikrat je naše svatovsko oblačilo vse blatno, naša duša vsa ranjena, naše dušne moči obnemogle! Ali eno me tolaži, in to eno je: Vidim ljubega Jezusa se obhoditi z Judovsko množico, ktera Ga tišči in stiska in Mu vse sorte nadleže dela. Ali On pri vsem tem se ne vtrudi, pri njih biti, jim pomagati in je tako poterdil, kar se od Njega bere: Moje veselje je biti z ljudmi. In tukaj si mislim pač: Bo ja še današnji dan, ako ravno v nebesih kraljuje, ravno tako usmiljen, poterpežljiv, krotek in prizanesljiv, in nas bo preterpel, kakor Judovske množice, da smo si ravno obleženi in vbogi na duši, da Bog prenesi. Kakor je svoje dni po zemlji hodil, poln milosti in dobrote, tako še zdaj med nami stanuje, da naše dušne rane celi, nas reši, nas ozdravlja. Saj je k temu ta zveličavni zakrament postavil. Zatoraj le imejmo prav živo zaupanje na Njega, našega Odrešenika, našega Zveličarja in ozerl se bo na naše reve, nas krepčal in močne storil, nas oborožil zoper naše dušne sovražnike, da bomo močni kakor levi. Le samo tega se varujmo, da Ga nalašč, da ga po nemarnem ne dražimo, ako bi Ga po Judeževo prejeli.

Sklep.

V skrivnem razodenji se bere: „Vidil sem podobnega sinu človekovemu, oblečenega v dolgo oblačilo, in opasanega okoli pers z zlatim pasom; njegova glava pa in lasje so bili beli, kakor bela volna, in kakor sneg, in njegove oči so bile kakor ognjen plamen; in njegove noge so bile podobne v peči razbeljenemu bronu, in njegov glas je bil kakor glas mnogih vod. In v svoji desnici je imel zvezd; in iz njegovih ust je šel na obe strani ojster meč, in njegovo obličje se je svetilo, kakor solnce v svoji moči. In ko sem ga vidil, padel sem k njegovim nogam kakor mertev. In je položil svojo desnico name, rekoč: Nikar se ne boj! Jes sem prvi in poslednji, in živi, in sem bil mertev; in glej! živ sem vse vekomaj, in imam ključe smerti in pekla.“ (1, 13—18). V tej prikazni vidimo Jezusa z zlatim pasom prepasanega, v znamenje bogatih zakladov, ki jih nam v svojem Rešnjem Telesu deli. Saj prejemljemo tukaj Njega, ki je zapopadek vseh dobrot; saj uživljamo tukaj kruh, ki nas za večnost redi, nas z nebeško močjo navdaja, da smo kos grešno mikanje krotiti in premagovati vse napotke svojega zveličanja. Zatoraj ako nas mati katoliška cerkev v tem velikonočnem času kliče, nikar ne prečujmo milega njenega maternega glasú, ampak pristopimo k angeljski mizi, kjer ljubi Jezus Sam nas čaka, da nam postreže in se nam v jed in pijačo ponuja. In ko smo Ga pobožno in spoštljivo zavžili, molimo s sv. cerkvijo: „Duša Kristusova, posveti me, telo Kristusovo, zveličaj me; kri Kristusova, napoji me; voda strani Kristusove, očisti me! O dobrotljivi Jezus! usliši me; v svoje rane skri me; od tebe se ločiti, ne pusti me; ob smertni uri pokličí me, in k sebi vzemi me, da bom z angelji na vse veke hvalil te.“ Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(Bogu daj čast.)

„Če jaz sam sebe častim, moja čast nič ni.“
Jan. 8, 54.

V v o d.

„Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“ vprašal je Jezus Judovske množice. Tega vpraševanja pa jim ni zastavil iz napuha ali častilakomnosti, ampak le, da bi se bil pognal za svojo čast, ktere mu

je bilo potreba, da so ljudje vanj verovali. Hudovoljni Judje pa so mu napak obračali to besedo, kakor bi bil ž njo iskal le lastne hvale, zatoraj so ga zmerjali s Samarjanom, kateri ima hudiča (napuha). Kristus pa jih zaverne kar na mestu, in jim reče: „Jaz nimam hudiča, ampak častim svojega Očeta.“ Hotel je s tim reči: Če greha nimam, gre čast za to mojemu Očetu, Najsvetejšemu, od kterega sem izšel svet kakor on. „Jaz ne iščem svoje časti . . . Če jaz sam sebe častim, moja čast nič ni!“ O kolika ponižnost; vso čast zavrača Jezus na svojega nebeškega Očeta, od sebe pa odriva.

Ali mar ta postava: „Bogu daj čast!“ ne veže tudi nas? Da, če hočemo odrešenja Jezusovega deležni postati, moramo se tudi mi te postave deržati. Napubnjeni človek pa le rad pozabi, komu gre čast, je Bogu jemlje, in samemu sebi daje. To je huda zmota sedajnega časa. Zatoraj vprašujem danes: Čigava lastina je vsa čast v nebesih in na zemlji? in na to bom odgovoril:

1. Vsa čast gre Bogu, zato mu jo moramo tudi skazovati.

2. Kdor Bogu časti ne daje, tudi sam ne bo vžival časti (prave slave) ne v sedajnem, ne v prihodnjem življenju. Od tega danes govorim in prosim za poterpljenje!

Razlaga.

1. Vsemogočni, neskončno pravični Bog mora tirjati, kar mu gre. Gre pa mu vse. Zakaj vse je njegova lastina, tedaj tudi čast, hvala in slava. Kar imamo, Bog nam daruje ali posojuje. Njemu gre čast za vse:

A. kar smo.

a) Kar je pa za nas naj bolj imenitno, kar nam zaleže v naj večo čast, je to, da smo kristjani! To je neizrečeno velika sreča, ki jo pogreša tisuč tisučev ljudi. — Ali smo pa to srečo zaslužili sami? V sv. veri smo rojeni, v sv. veri izrejeni, v sv. cerkev vzeti, v občestvo svetnikov sprejeti, deležni smo skrivnost sv. vere, ssv. zakramentov? Nismo jih sami zaslužili. Bogu gre čast!

b) Ozrimo se na svoj stan, v katerem se znajdemo. Če se znajdeš v višem stanu kot drugi ljudje, ali boš mar to le samemu sebi pripisoval? Ali te ni Bog poklical v ta stan? Če morajo drugi tebe vbogati, ti pokorni, podverženi biti, ti čast skazovati in spoštovanje, komu imaš se zahvaliti za vse to? Ali ne gre Bogu čast in hvala za vse to, Bogu, ki te je povzdignil in povišal in postavil nad druge?

c) Če si najden, zastopen, bistre glave, jasnega duha, nikar si nič ne domišljuj na vse to, in ne prideržuj in ne prilastuj časti le samemu sebi. „Modri mož se ne sme hvaliti s svojo modrostjo.“ (Jerem. 9, 23.) „Kdor meni, da kaj ve, še ni spoznal začetka

(vse) vednosti.“ (I. Kor. 8.) Marsikteri modrijan je neumnež postal s svojim napuhom. Bog zamore tudi pametnega človeka spremeniti v trapeža. Bogu daj čast in prizadevaj si, biti ubog v duhu.

Bogu gre čast in hvala tudi za vse,

B. Kar imamo. „Kaj imaš, o človek, da bi ne bil prejel,“ vprašuje sv. Pavl (I. Kor. 4, 7.)

a) Če si bogat in premožen, če imaš blagoslov božji v hiši in zunaj hiše, srečo pri svojih kupčijah in drugih opravilih, če imaš lepo pohištvo, rodovitno polje, žlahne vinograde, lepo živino v hlevu itd., kdo ti je dal vse to? „Vsak dober dar pride od zgoraj doli, od Očeta svitlobe.“ (I. Tim. 1, Jak.)

b) Če imaš srečo pri svojih otrocih, in so pridni, vbogljivi, bogaboječi, pobožni, če imaš veselje s pošteno, dobro žlahto, in živiš z njo v lepi zastopnosti in keršanski ljubezni, kdo ti je naklonil to srečo, pripravil to veselje? Ali ne Bog? Bogu daj toraj čast, ki je dal dober pospeh pri izreji otrok, in dar ljubezni med žlahto.

Bogu gre čast in slava tudi še za vse:

C. Kar storimo. „In če ste tudi vse storili, recite: Nevredni hlapci smo.“ (Luk. 17.). Nikar ne bodimo podobni farizeju, kedar

a) dobre dela doprinašamo, ter opravljamo svoje molitve, poste spolnujemo, ubogajme dajemo, in skazujemo duhovne in telesne dela usmiljenja . . .

b) ali kedar smo se spokorili. — Nikar z vsem tim ne hvalimo sami sebe, ker sami bi nič ne bili opravili brez božje pomoči. „Brez mene ne morete nič dobrega storiti,“ pravi nam Kristus sam, ki je večna resnica. (Jan. 15, 5.)

Lep zgled, kako moramo vso čast od sebe odrivati, in le na Boga zavračati, daje nam Kristus sam v današnjem sv. evangelju. Rekel je množicam Judovskim: „Jaz ne iščem svoje časti . . . ampak častim svojega Očeta.“ In kedar je ozdravil gluhega in mutastega, zapovedal je ljudem, da naj nikomur ne pravijo (Mark. 7, 31—37). Ravno tako, ko je očistil gobovega, rekel mu je: „Glej, da nikomur ne poveš;“ (Mat. 8, 1—5). In kedar se je bil spremenil na gori v pričo treh naj ljubših svojih učencev, jim je z gore gréde rekel: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov ne vstane od mertvih.“ (Mat. 17, 9). Vse to nam spričuje preglasno, da Jezus ni iskal svoje časti, iskal pa je čast svojega Očeta.

Prelep zgled imamo tudi nad M a r i j o, prečisto Devico. Nikdar ni bilo slišati iz njenih ust: Jaz sem spočeta brez madeža izvirnega greha; v božjo mater sem izvoljena; celo angelj me je pozdravil, ter imenoval žegnano med vsemi ženami; temveč rekla je: „Velike reči mi je storil On, ki je mogočen, in sveto njegovo ime“ . . . „Glej! dekla sem Gospodova!“ . . . „Moja duša povelečuje Gospoda!“ . . .

Z lepim zgledom nam svetijo v tej reči tudi aposteljni. Peter in Janez sta šla tiste dni (po prihodu sv. Duha) v tempelj. Pri vratih je milošne prosil vbožec, ki je bil hrom, kar je bil na svetu, in že čez 40 let star. Tudi Petra in Janeza prosi vbogajme. Peter pa mu reče: „Srebra in zlata nimam, kar pa imam, ti dam: V imenu Jezusa Kristusa vstani in hodi!“ Prime ga za roko, in vzdigne. Pri tej priči je skočil na noge, in hodil, je šel z njima v tempelj, ter poskakoval in hvalil Boga. Vse ljudstvo ga je spoznalo, da je stermelo in se zavzemalo nad tem čudom. Ker se je pa ozdravljeni držal Petra in Janeza, je vse ljudstvo tiščalo k njima. Peter, ko to vidi, začne govoriti: „Možje Izraelci! kaj se čudite, kakor bi bila midva iz lastne moči storila temu, da hodi? Bog je povečičal svojega Sina Jezusa, kterege ste vi dali v smert. Umorili ste začetnika življenja; Bog pa ga je obudil od mertvih. Vera v njegovo ime je popolnoma ozdravila vpričo vas vseh tega, ki ga vi vidite in poznate.“ — Tako tedaj ta dva aposteljna nista iskala lastne časti, iskala sta božjo čast; in kakor ta dva, tako tudi vsi drugi aposteljni. Še celo veseli so bili, da so bili vredni spoznani, zavoljo imena Jezusovega, ter za božjo čast preterpeti kako preganjanje.

Lahko se tudi razgledujemo nad Angležkim kraljem, po imenu Kanut. Kanut je vzel svojo krono, ter jo posadil Križanemu na glavo, ter rekel za pobožnim Davidom: „Tebi, o Gospod! gre vsa čast, kdo je tebi enak?!“ —

Kdor Bogu čast daje, tistemu bo gotovo tudi Bog dal toliko časti, kolikor je potrebuje tukaj, da doseže večno zveličanje, tamkaj pa mu jo bo dal v obilnosti. Kdor pa Bogu ne daje časti, tudi sam ne bo vžival prave časti, ne v sedajnem, ne v prihodnjem življenju.

2. Krivično blago nima teka, in naj manj teka ima takrat, kedar ga odtegnemo Bogu. Kar velja od blaga, velja tudi od časti. Kdor Bogu ne daje časti, je tat, je ropar. „O Gospod! tvoje je vse, kar je dobrega, tvoja je slava! Kdor tedaj pri svojih dobrih delih išče le lastne časti, je tat in ropar, ker čast ropa tebi, svojemu Gospodu in Bogu,“ govori sv. Avguštin.

Takemu človeku, ki išče svoje, in ne božje časti,

A. odide čast v sedajnem življenju

a) Bolj ko ljudje čutijo in spoznajo, da, kdo po vsakem potu išče hvale in časti, bolj se branijo skazovati mu je, manj ga časté in spoštujejo.

b) Tak človek se nareja še celo smešnega. Podoben je otroku, ki se skazuje v lepi, novi obleki, ko vendar vsakdo vé, da je otrok od očeta ali matere dobil v dar, in si je ni sam pridobil. In kako zopern in nevljuden je tak človek, ki le zmerom samega sebe hvali, govori le od samega sebe!

c) Ponižan bo večidel že na tem svetu. Dnar, s katerim se baha, hitro zgine, veljava se naglo razbije, čast se pokoplje z enim

samim abotnim, neumnim djanjem. Bog prepusti takega človeka njegovi slabosti in nezmožnosti, kakor je na primeru prepustil Petra, ki je hotel sam zmed vseh učencev stati naj terdnejši, in je vendar le sam on zatajil svojega Gospoda in mojstra.

Človek, ki išče le svoje, ne pa božje časti, zgubi

B. tudi v e č n o č a s t, ktera obstoji v gnadi božji in v večnem zveličenju.

a) Najstrašnejši zgled imamo nad Luciferjem. Dvignil se je zoper Boga, hotel več biti, kot Bog, pa je zgubil prijaznost božjo in nebeško večno čast. — Tudi Eva ni dala časti Bogu; iskala je le svoje časti; hotla je Bogu enaka postati, pa je zgubila božjo gnado, zgubila raj na tem svetu, in tudi ob večno srečo bi bila, ko bi se je Bog usmilil in Odrešenika poslal ne bil. — Farizej v tempeljnu ni hvalil Boga, temveč le samega sebe; in zato ni šel opravičen iz tempeljna.

b) Taki ljudje na unem svetu nimajo pričakovati nobenega plačila, „prejeli so svoje plačilo že na tem svetu.“ (Mat. 5, 2.)

c) Takih ljudi čaka na unem svetu le pogubljenje. Bog jih oslepi in pusti, da vsi sebični plezajo vedno više in više v posvetni časti, in na zadnje pa jih kar na enkrat zverne v brezen, kakor postavim neverske rimske cesarje, Aleksandra Velikega, Nabuhodnozolja itd. Tem hujši odgovor čaka kristjana, kateri bi mogel vendar dobro vedeti, komu gre čast in hvala! Takega kristjana pusti Bog pasti v nevero, pravo malikovanje, peklensko sužnost, in tako naproti hiteti večnemu pogubljenju.

3. Od tod tudi prekletstvo, ki teži sedajni rod.

Skor vsak že išče le svoje časti, bodi si ali visokega ali nizkega stanu. Bogu odtegujejo čast v svojem sercu, pa mu jo tudi ne skazujejo v zunanjem, očitnem življenju; zatoraj ga pa tudi ni pravega zaupanja, je ni zadovoljnosti, ga ni več pravega miru. — Le če se Bogu na visokem skazuje čast, imeli bodo mir ljudje na zemlji; tako so prepevali angeli pod nebom na Betlehenskem polju na sv. božični večer. —

Sklep.

Jezus ni iskal svoje časti, ampak časti svojega nebeškega Očeta. Hodimo po njegovih stopinjah; dajajmo vselej in povsod Bogu čast in hvalo! Ako dajemo mi Bogu čast in hvalo, dal nam je bode tudi on tukaj na zemlji, kolikor je potrebujemo; dal nam je pa tudi bo tam v večnosti v obilnosti; tam bodemo ž njim kraljevali. Amen.

Pridiga za god sv. Jožefu.

(Sv. Jožef je vreden vsega češčenja, posnemanja in zaupanja.)

„Jožef pa, ker je bil pravičen, in je ni hotel razglasiti, hotel jo je skrivaj zapustiti.“
Mat, 1, 19.

Vvod.

Gotovo vam vsem iz serca govorim, ako vam veselje oznanujem nad preprijaznim praznikom, ki ga danes obhajamo, svetega Jožefa rednika Jezusovega in tudi našega. Zakaj on nam ne le pozemeljskega kruha pripravlja in nam božji žegen ali blagoslov sprosi nad nja: posebno nam je duhovnega kruha bogat daritelj, nebeških guad namreč, ki se jih lahko po njegovi priprošnji deležni storimo.

1. Vreden je toraj, da ga vsi visoko čestimo,

2. vreden pa tudi, da po njegovih lepih stopinjah hodimo,

3. vreden zadnjič, da se v njegovo prošnjo priporočujemo.

To naj bo kratki obsežek mojega današnjega govora, ki ga začnem k časti najvišega in Njegovega rednika sv. Jožefa.

Razlaga.

1. Sv. Jožef je vreden, da ga vsi posebno častimo. Perva čast sv. Jožefa je bila, da je bil vreden spoznan, ženin prečastite Device Marije biti. Izvoljila si ga je po božjem razsvitljenji, ker se je na njega naj bolj zanašala, da jej bo njenega devištva varh; pa tudi Bog sam si ga je izvoljil, naj bi mu v skerb zaupal in izročil dete, Sina svojega, ki Mu naj za varha, branitelja in rednika bo. Očake in preroke stare zaveze srečne štejemo in jih poveličujemo, ker so nam napovedovali Zveličarja; sv. Jožef pa Ga je na svojem naročju nosil, ljubeznjivo objemal, ga sina svojega imenoval, ki mu je bil podložen, pokoren in že zato mu po vsi pravici vsa čast in hvala gre.

Kako si je pa zaslužil toliko čast? Tako le: „Ker je bil pravičen,“ vsake čednosti živi izgled, da mu nobene ni majnkalo; terdne vere, zvest v upanji, goreč v ljubezni, stanoviten v vsem dobrem, mož po volji božji, Bogu prijeten in ljudem; v celem njegovem življenji ni madeža najti. Dopolnoval je vse svoje dolžnosti, dajal Bogu,

kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega. Dasiravno iz roda Davidovega, nekajnih slavnih Judovskih kraljev vnuk, se je vendar po volji Rimsko-ajdovskega cesarja Avgusta podvergel in v Betlehem k popisovanji šel. Zvest pa je bil tudi v spolnovanji Judovske postave, da si je ravno vedel, da bo kmalo od keršanske spodbita; s kratkim „bil je pravičen, pošten, popolnoma mož“ in to ga nam toliko priporoča in to ga je vrednega storilo, rednik božjega Sina biti. Zares od njega velja: „Zvest človek bo veliko hvaljen; kdor pa je varh svojega gospodarja, bo čast dosegel.“

2. Ker je tedaj Bog Sam sv. Jožefa toliko povišal in kronal s častjo — kako bi ga mi ne častili? Toda ne le z besedo, ampak z djanjem, da njegovo življenje, pravično in pobožno posnemamo. Pa ga tudi ni svetnika, ki bi se vsakemu stanu toliko prilregel, kakor on. Mladi in stari, kmetje kakor roko-delci, imenitni kakor priprosti, vsi naj se od njega učijo, vsem je on bogoljubnega življenja najlepši izgled. Čudežev sicer ne vemo od njega doprinešenih; v vboštvu se je bil rodil, na tihem živel, od dela svojih rok je živil sam sebe in sv. družino; še sv. evangelje nam malokaj od njega pravi, še o njegovi smerti nam nič ne omenja, in vendar je življenje sv. Jožefa tako častitljivo in ga zdaj za sv. Janezom kerstnikom za perva med svetniki imamo in imenujemo; podoban je bil tihemu vrelcu, ki se med zelene travnike razliva, mlado travico rosi in cveteče rožice kerščanskih čednost namaka in redi. — Tako ste tudi vi, dasi vbogi, lahko pred Bogom visoko obrajtani, bolj ko kralj na tronu bliščečem, ako božjo voljo zvesto dopolnujete in po svojem stanu Bogu služite in ljudem. Ljudje le po zunajnem sodijo in človeka spoštujejo, ker je visokega stanu ali bogat, čeravno je malovrednež, zanikernemu Bog pa v serce gleda in po taistem človeka ceni in sodi. Pravičen biti, pred božjimi očmi več velja, kakor ves človeški blišč. Prišel bo čas, da ne bo nihče maral za take, ki jih zdaj vse občuduje, ker takrat se bo njih malopridnost razkrila; po drugih pa, ki zdaj ljudem pod nogami ležijo, se bo vse oziralo. Zunajna revna podoba bo v smerti razpadla, zlahtno serce pa bo ostalo in ti k tvoji časti in hvali vedno pričevalo, da si vreden posnemovavec Kristusa in sv. Jožefa bil.

3. Kakor pa nam gre častiti sv. Jožefa in ga posnemati, tako pa tudi zaupati na njega in ga prositi.

Znano vam je iz stare zgodovine, kako je Egiptovski Jožef celo deželo hude sedemletne lakote rešil, kralj je dal po njegovem nasvetu žitnice napraviti, v katerih se je shranjala prebogata žetev poprejšnjih sedem let. Sv. pismo o tem pripoveduje tako le: „Ko je tedej preteklo sedem rodovitnih let, ki so bile v Egiptu, se je začelo sedem nerodovitnih let, ki jih je bil Jožef napovedoval; in lakota je bila po vseh deželah; po vsem Egiptu pa je bilo dosti kruha. In ko je tudi stradati začel, vpilo je ljudstvo k Faraonu in živeža prosilo; on pa jim je odgovoril: Pojdite k Jožefu, in kar koli vam

on poreče, storíte. Lakota pa je čez dalje večá prihajala po vseh deželah, in Jožef je odperl vse žitnice, in je prodajal Egipčanom; zakaj tudi nje je terla lakota. In iz vseh dežel so hodili živeža kupovat v Egipt, da bi se hude lakote branili.“ Temu Jožefu je naš svetnik sila podoben, ker je bil za krušnega očeta Odrešeniku našemu izvoljen in Ga je k našemu zveličanji zredil. Njemu je Bog svojega lastnega Sina zaupal, da Ga bo varoval in skerbno redil. Koliko bolj se toraj nam spodobi na njega zaupati in ga v telesnih in dušnih potrebah pomoči prositi! Saj naše zaupanje ne bo goljufano in naše prošnje ne bojo zastonj.

Nekdo je lepo keršansko navado imel, na sv. Jožefa praznik vsako leto tri vbožčke na čast Jezusa, Marije in Jožefa pri svoji mizi pogostovati. Zato ga je neizrečena sreča došla, da se mu na poslednji sv. Jožefa den, ki ga je doživel, sama sv. družina prikaže, vabit ga na nebeško gostijo. Ako ravno pa se mi nimamo take nepopisljive gnade nadjati, vendar pa brez obilnega in zveličavnega sadu ne bomo, ako sv. Jožefa častimo in na pomoč kličemo. Naj vam še en izgled pred oči postavim, naj vidite, kolike prečudne moči ima sv. Jožefa priprošnja. Bilo je, kakor so časopisi razglašali, še le po nesrečni vojski, ki jo je Francosko zoper Prusa tako pogubno imelo. Ko že vojska h kraju gre, začnejo neverski puntarji v celi Francoski deželi rogoviliti in posebno cerkvenih reči se lotiti. Tedaj se nameri, da so si v nekem mestu na južnem Francoskem bili neki nunski samostan izbrali, da ga bojo oropali in potem razdjali. Že so den odločili in nunam na vedenje dali, kedar pridejo. V tej sili prednica onega samostana tabljo sv. Jožefa za varha nad hišnimi vrati obesi in v svoji priprosti pobožnosti ga opominja in zaroti, da naj hišo varuje. Ne dolgo — in zdvijana derhal res pridere in začne v hišo lomiti. Že so bile vrata toliko prederte, da je že mogel en človek skoz nje zlesti. Prednica še z eno drugo nuno v vežo pride, pa se zopet v svojo celico nazaj poda in nune k serčnosti prigovarja, nikar se ne bati, ker hiši se nič žalega zgodilo ne bo. Črez nekaj časa — bilo je že okoli pol noči — vse potihne pred hišo. Nune, ki vidijo, da se živa duša ne gane, grejo mirno in veselo spat.

V jutro pride neka zlahtna gospá, katera je vstrič samostana stanovala k prednici, jej srečo vočít zavoljo nepričakovanega rešenja, pa jo tudi pobara, kdo je ta mož bil, ki je roparsko derhal snoči razpodil. Ko jej prednica na to odgovora ne ve, pravi, da je vidila iz okna svoje hiše, kako je nek mož prečastite podobe, ravno ko so divjaki na tem bili, v samostan streti, iz neke bližnje ulice prišel, in moléc s povzdignjenim perstom jim strahovito žugaje pred množico stopil, ktera se je, ko to vidi, pri tej priči razpersila na vse štiri vetrove sveta. Glejte v tej prigodbi mogočno brambo sv. Jožefa in zaupajte, da je tudi nam odrekel ne bo, ako se bomo v raznih silah k njemu zatekli.

Sklep.

Ljubi moji! Častimo in posnemajmo prav goreče sv. Jožefa, potem naj bo tudi naše zaupanje na njega prav obilno. Idimo k njemu v vsaki nadlogi, posebno kedar nad hišo nesreča prihruje; njemu bode priporočeno, karkoli nas sili, kar koli teži. In ker ga za deželnega patrona častimo, naj nam sveti Jožef pomaga, pogubivno kugo neverstva, sovraštva svete matere cerkve, nekeršanskega življenja, pa tudi nesrečnega razpora med njenimi prebivavci črez meje te naše prelepe domovine pregnati, keršanstvo z vsemi njegovimi blagri in božji mir zopet nazaj med nas pripeljati, da se bo drugoč radoval nad nami ljubi Bog in ki ga je nam za varha postavil, sv. Jožef, naš patron.

In ker so na prošnjo čast. očetov Frančiškanskega reda sveti Oče Rimski papež Pij IX. s razpisom od 8. decembra 1870 svet. Jožefa tudi za varha in predprošnika vesoljne cerkve nam priporočili — tako mu tudi vse potrebe keršanstva sploh potožimo, posebno silovito stiskanje papeževega stola, da naj sv. Jožef pri Jezusu prosi, da bi že skoraj konec bil tega krivičnega nadlegovanja in bi sv. oče rešeni se z nami veselili, svojimi duhovnimi otroci.

In dokler zadnjič ničesar tako potrebnega ne poznam, ko srečno smertno uro in milostljivo sodbo, ne zabimo nobeden den sv. Jožefa za to gnado prositi. Pred ko se k pokoju vležemo, naj nam na našo zadnjo uro, v naj hujši smertni sili priskoči, nam smertne težave polajša, nam milo svojo roko poda in nas potem, ko smo svoje trudne oči za tukaj zatisnili, nas pripelje k Jezusu in Mariji in nam da zagledati veselo večno luč in v večnem miru počivati. Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Sveti veliki teden; gov. L. M.)

Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi,
kteri pride v imenu Gospodovem.

Mat. 21, 9

Vvod.

V teku navadnega leta se razvija naše telesno življenje; v teku cerkvenega leta pa se naše duhovno življenje budi in posvečuje s tim, da se nam pred oči postavlja življenje, terpljenje in vstajenje

Zveličarjevo v svetih cerkvenih praznikih. In če se praznovanja teh praznikov prav vdeležujemo, če te svetke prav posvečujemo, rosil nam bo iz njih obilni božji blagoslov. Kristus še vedno živi v svojem kraljestvu na zemlji, v svoji sveti cerkvi, in mi njegovi udje iz njegovega življenja zajemljemo svoje duhovno življenje. Pa danes ne bomo v premislek jemali celega cerkvenega leta z vsemi njegovimi prazniki, temveč premišljevali le na kratko sveti veliki teden, ktereга smo z današnjim dnevom pričeli; pripravite se!

Razlaga.

Sveti adventni čas, s katerim se pričinja tudi cerkveno leto, nam je tako rekoč zimski čas tudi v cerkvenem letu, ker nam pred oči postavlja pričakovanje Zveličarjevega prihoda in njegov prihod na svet, da bi nas odrešil in zveličal; sveti velikonočni čas pa, o katerem je Jezus zgotovil naše odrešenje, nam je tedaj tudi čas duhovne spomladi. V tem svetem času vstaja človeški rod iz svoje smertne bolezni, iz svoje duhovne smrti. Svetemu velikemu tednu veljajo besede Zveličarjeve, ktere je na svojem zadnjem potu v Jeruzalem govoril rekoč: „Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan, in bičevan in zapljuvan, in po tem, ko ga bodo bičevali, ga bodo umorili“. (Luk. 18, 31 — 33.) —

Današni dan, cvetna nedelja, nam pred oči postavlja, kako pomenljive da so te Jezusove besede. V slovesnem obhodu spremlja Kristusa kakor kralja ravno tisto ljudstvo, ktero ga je le malo dni potem vleklo na Golgoto, na križ. Z blagoslovljenimi oljkami v rokah smo tudi mi v duhu spremljevali Jezusa po tem potu, ter šli okrog cerkve v slovesnem obhodu. S križem so se nam odpahnile zaperte cerkvene vrata v znamenje, da nam je Jezusova smert odperla nebeške vrata, ako zatajeva je samega sebe ponižni in potrpežljivi svoje lastne križe in težave voljno prenašamo, ter nosimo za njim kot ključ, s katerim nam bo odperl nebeške vrata.

Še višej pa stoji nad nami duhovno solnce posledne tri dni svetega velikega tedna. Na veliki četertek je Jezus v svoji neskončni ljubezni postavil zakrament sv. rešnjega Telesa. Na ta dan je govoril vsegamogočno besedo: „To je moje Telo! — To je moja kri!“ — in s tim je natančno spolnil tolaživno obljubo: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta“. Da, ne le z močjo svoje gnade, ampak resnično in bistveno kar Bog in človek živi Jezus med nami od tistega velikega četertka, ter nas iz sv. tabernakeljna prijazno k sebi vabi in sklicuje rekoč: „Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obloženi, in jaz vas bom poživil“. O prelepi dan, ki nas napaja s tolikanj sladkim upanjem, sosebnostjo če se spomnimo na besede Jezu-

sove, ki pravi: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem, in jaz ga bom obudil posledni dan“. Kristus, božji Sin z nami in mi ž njim; o kolika nezmerna milost božja je to, da se revna grešna stvar sme zediniti in skleniti s svojim zveličarjem! Take sreče bi si človek ne bil domišljeval, še menj pa jo kdej pričakoval. In na ta dan mu je bila v del. Zato je pa tudi ta dan odmenjen, da hvalimo in častimo najsvet. zakrament. Ravno zato ga, preden se razgrinjevajo altarji, med prazničnim petjem: „Pange lingua — Jezik poj skrivnost“ častito prenesemo v ozaljšan božji grob, v katerem se izpostavlja, naj ga pridejo verni čistit in molit. In kdo bi ne hvalil in ne častil presvetega zakramenta, kateri nam časni blagor deli, pa tudi naše duše živi in redi za večno življenje? Toda Gospodu ni še zadosti le sama hvala in golo češčenje. On hoče tudi še, da ga zavživamo. Z nami se hoče skleniti, kakor se je sklenil s svojimi aposteljni tisti prvi veliki četrtek. In res v prvih časih keršanstva ni bilo kristjana, kateri bi za velikonoč (na veliki četrtek) ne bil prejemal tega s. zakramenta; le velikim hudodelnikom in iz cerkve izpahnjenim to ni bilo dovoljeno. Prišli pa so spet drugi veropešni časi, v katerih je mogla sv. cerkev (v IV. lateran. zboru) razločno zapoved dati in kristjane morati in siliti, naj pridejo k tej nebeški večerji. Sv. cerkev je zažugala, da je slehernemu, ki po lastnem zadolženju zamudi ob velikonočnem času prejemati svete zakramente, prepovedano hoditi v cerkev, dokler živi; ob smerti pa se tak ne sme po keršansko in cerkveno pokopati.

Toda ta lepi dan nas pa le vendar ob enem tudi z milobo navdaja in z žalostjo napaja. Že pri „Gloriji“ v sveti maši potihne naenkrat vse veselje. Pri „Gloriji“ zadnikrat zapojó zvonovi in potlej ne več do velike sabote. Z grehi vesoljnega sveta obložen leži še tisti večer Sin božji v kervavem potu in v smertnih težavah na Getzemanskem vertu. Po tem ga vidimo zvezanega in še tisto noč od prijatlov zapuščenega, izdanega, zatajevanega, od sovražnikov v smert obsojenega.

Vse kervavo drugi dan — na veliki petek — vshaja solnce, ravno kakor bi se sramovalo človeškega rodu. Skoz cele tri ure se zagerne v gosto tamo, da bi ne gledalo bogomorstva grozovite krivice. Zemlja se trese in skale pokajo v toliki nezaslišani peklenški hudobiji. Ta dan je dan, o katerem je božji Sin samega sebe daroval v odrešenje sveta. Na lesu svetega križa visi Najsvetejši v spravo za naše grehe, in zakliče v zakleti svet ošrečivne besede: „Dopolnjeno je!“ Njegovo umirajoče oko se ozre po svetu, in njegove prebite roke na vse štiri kraje sveta ljubeznivo delijo odrešivni blagoslov. Ta neskončni, kervavi dar pred očmi imevši ne misli cerkev ta dan na nobeno drugo nekervavo daritev s kruhom in vinom; — od same kervave daritve je sveta cerkev vsa prevzeta — zato ni po vsem keršanskem svetu ta dan nobene svete

maše. Pa vsa v ljubezni do Križanega moli sveta cerkev po svojih mašnikih v gorečih molitvah in pripogovaje kolena na ta dan za milost (gnado) in usmiljenje, za cerkev, za papeža, za škofe, za duhovne in diakone, za cesarja, za kerstaželjne (pripravljane k sv. kerstu), za bolnike, jetnike in vse, ki se znajdejo v nevarnosti, za odpadnike in krivoverce, in clo za jude in nevernike. In ravno kakor bi hotla sveta cerkev zagovarjati svoje nevtrujeno zaupanje pri njenih tolikih prošnjah — odgerne mašnik britko martro rekoč: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta; pridite, ter ga molimo!“ In on sam moli Križanega klečé na tleh, na katerih leži svetega križa zveličanski les. In za njim moli verna množica s ponižnim in potertim srcem križanega Zveličarja. — In v naših krajih se narejajo tudi še božji grobi lepi in „častitljivi“ po besedah prerokovih Izaija. V tančico zaviti, kakor je tudi on sam že pod podobo kruha skrit, sprejemlje Jezus verno molitev in častitev svojih odreščenih ovčic, ki pred njim na kolenih ležé.

Komaj pa napoči sveta velika sabota, dan ko je Gospod počival v grobu, sveta cerkev ne more nič več nazaj držati svojega hrepenenja po obljubljenem vstajenju Zveličarjevem; že na vse zgodaj v jutro čuti novo življenje dihati iz odpertega groba od smerti vstalega Zveličarja. Novo življenje se razliva po vsem svetu iz serca od mertvih vstalega; in ravno zato hiti mašnik vunkaj iz cerkve, da pod milim nebom iz kamnja vkreše novi ogenj, ga med zahvalivnimi molitvami blagoslovi in od tega ognja vžgane naj zdaj svetijo vse luči v cerkvi kakor podoba tiste luči, ktera se razliva iz spoznanja trojedinega Boga. Ravno zato se s tim ognjem najpoprej nažge triroglati svečnik, in s tim velikonočna sveča, kakor se Kristus kar Bog in človek v svitlobi izhaja od edine svete Trojice. Od velikonočne sveče pa tudi svetilnica (lampa) pred tabernakelnom dobi svojo luč kot podoba večne luči, ktera se iz sv. zakramenta razliva po vsem svetu. V prelepi hvalni pesmi (*Exultet jam angelica turba coelorum*) nad vstajenjem Gospodovim razliva diakon blagoslov novega življenja nad ogenj in plamen; in da ogenj in plamen vse prevzame in oživi, blagoslovi duhoven na zadnje tudi še kerstno vodo v očiščevavni in posvečevavni studenec vsem, kateri verujejo na Zveličarja od mertvih vstalega; in spet se oglasijo pri Gloriji v sveti maši, ter hvalo in čast razglasujejo vsi zvonovi, in privabijo in prikličejo veselo „Alelujo“. — Pa že na večer se sprehaja od mertvih vstali Zveličar v mašnikovih rokah v slovesnem obhodu med veselim petjem pod milim nebom, da bi iz sv. zakramenta blagoslov novega življenja razlil na vse kraje sveta. —

Sklep.

Zares, nimamo ga ne svetejšega tedna, ne časa bolj milostipolnega, kakor nam je sveti veliki teden. — Ravno zato pa tudi sveta cerkev ni dala ravno različne zapovedi, naj ljudje o teh dneh obiskujejo skrivnosti polno službo božjo. Sv. cerkev je bila terdne misli, da bo živa vera in sveta goreča ljubezen sama primorala vsakega kristjana, da pride v cerkev in je priča lepih ceremonij, ki se ta teden obhajajo. Tako bo deležen vseh velikih milost in dobrot, ki se kristjanom te dni ponujajo. Toraj ljubi kristjani! pridite obilno te dni v sv. cerkev, zajemat iz odpertega studenca božjih milost in dobrot. Drago in kervavo nam je usmiljeni Jezus vse to zaslužil, — zaslužil na svetem križu in je tako ves svet odrešil. Amen.

Postne pridige.

III. postna nedelja.

(Sv. križ nas poterjuje vero na prihodnjo večnost in nam daje upanje večnega poveličanja; gov. M. T.)

Mene pa Bog varúj, da bi se z družim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa. (Gal. 6, 14.)

V v o d.

„Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor z menoj ne nabira, raztresa,“ pravi Jezus v današnjem sv. evangelju. Jezusa se moramo toraj deržati, njegov sv. nauk terdno verovati, njegove sv. zapovedi zvesto spolnovati, njegovih pripomočkov se pogostoma posluževati, njegove sv. zakramente vredno prejemati: — potem smo za Jezusa, potem ž njim nabiramo za sv. nebesa. Pa to je večkrat težavno, večkrat moramo biti hudo vojsko z Jezusom biti in ž njim nabirati je večkrat težavno delo. Zatorej pravi Jezus: „Kdor hoče moj učenec biti, mora svoj križ na se vzeti in ga za menoj nositi.“ Križ nositi je znamenje, da hodimo za Jezusom, da ž njim nabiramo za svete nebesa. Zatoraj že sv. apostelj Pavel svoje česti in hvale le v svojih verigah, v šibah, v lakoti in v žeji, v ranah, v terpljenji in v pre-

ganjanji, z malo besedami: v križu Kristusovem išče. Spoznal je namreč ta križ kot gotovo zastavo svoje prihodnje česti. Zato, ko je vse te svoje nadloge naštel, sklene z besedami: „Pripravljena mi je krona pravičnosti.“

In prav je storil apostelj ta sklep; zakaj nobena reč nas bolj ne poterjuje v resnici prihodnje večnosti, in v upanji večnega zveličanja, kakor križ, to je: zopernosti in nadloge pobožnih in pravičnih. Ker mi je toraj od križa govoriti, govoril bom danes od križa pravičnih, ter vam pokazal:

1. da nas križ poterjuje v veri na prihodnjo večnost, in da nam

2. sv. križ daje upanje večnega zveličanja. — Oboje v večje počeščenje sv. križa!

Razlaga.

1. Cerkveni učeni radi govorijo od križa Kristusovega. Navadno ga imenujejo: prapor ali bojnc znamenje naše sv. vere. Zakaj kakor vojniki pod vojaškim praporom prisegajo, da ga ne bodo nikdar zapustili, se mu nikoli ne izneverili, ali med verste sovražnikov pobegnili, temuč da se bodo zvesto pod njim vojskovali, in pod njim, ako je treba, svojo kri prelili; tako kristjan pri sv. kerstu priseže pod bojnim znamenjem sv. vere, da hoče biti in ostati zvest učenec Kristusovega sv. evangelija, se mu nikdar ne izneveriti, zanj, ako bo treba, kri in življenje dati. V ta namen in spomin se nam vpiše pri sv. kerstu znamenje sv. križa na čelo. Zavoljo tega se znamenje sv. križa rabi, kolikorokrat se kterikoli vseh svetih zakramentov deli. To je vzrok, zakaj da se to sv. znamenje pri daritvah sv. maše, pri molitvah in vseh blagoslovilih sv. cerkve tolikrat ponavlja, namreč v spomin, da je križ znamenje naše sv. vere in kerščanstva. Zato ne govorim preveč, ako pravim, da je križ pravičnih ena najmočnejših podpor naše sv. vere. Zakaj nič nas bolj ne prepriča od resnice sv. vere, to je: da nas gotovo čaka unkraj groba neskončna večnost. Ta vera se v nas oživlja in vterduje, ako vidimo, da so pobožni in pravični od mnogoterih križev stiskani in terpinčeni.

To govorjenje se vam morebiti na prvi mah in na videz dozdeva neverjetno ali vsaj čudno. Ali če ga količkaj bolj preudarjamo, kmali bote lahko spoznali, da so moje besede gole resnice. Saj, če se le količkaj po svetu ozremo, povsod nahajamo zgledov, kako da pobožnost večidel pod jarmom križev zdihuje. Mi vidimo pravične, ki morajo vse grenkosti križa okušati; vidimo Božje služabnike in njegove posebne prijatle, kterim njih domači ali ptuji ljudje, njih viši, ali okoliščine njih zdravja tavžent križev na ramena valé. Pogledjte pobožne očake ali preroke v stari zavezi; pogledjte Egiptovskega Jožefa, pobožnega Tobija, pravičnega Joba, Makabejsko mater

in njene sinove, tri mladenče v razbeljeni peči in družih veliko število; ozrite se na mučence in spoznavavce nove zaveze ali na pobožne ljudi sedanjih časov, vsem brez razločka je naložen križ, vsem podan od Očeta kelih grenkega terpljenja, preganjanja, zaničevanja in zasramovanja. Iz tega pa — kaj zamorem sklepati? Ali mar ne te gotove resnice, da, ker pravičnost in pobožnost pod križi tega sveta joka, mora biti še drugo boljše življenje, kjer se bo njih žalovanje v veselje, njih jok v smeh spremenil, kjer bodo od svojega križa odpočivali in zanj prejimali večno plačilo?

Ravno tako so mislili in učili cerkveni učeniki, ko so gledali križe pobožnih ljudi. Zato so se jih celo zoper krivoverce posluževali kakor najmočnejših dokazov, kedar so jim spričevali, da nas čaka gotovo prihodnje življenje. Tako jim je Guilielm Pariški rekel: „Vi spoznate in verujete v Boga. Ali povejte mi tudi: ali ta Bog ljubi tiste, ki mu želé dopasti? ali jih ne ljubi? Ako jih ne ljubi, kje je njegova dobrotljivost, pravičnost in svetost? Ako jih pa ljubi, kdaj jim svojo ljubezen razodevlje? Gotovo ne v tem življenji, ker jih neprenehoma s križi in s stiskami obiskuje. Toraj jim jo mora razodevati na unem svetu v drugem življenji. Te zaderge, pravi sv. škof na dalje, ne bote nikoli rešili, bodi si, da prihodnjo večnost priterdite in z meno vred obstojite, da je po smerti še drugo življenje, kjer Bog plačilo deli svojim služabnikom.“ — Tako je ta učenik iz križev pobožnih dokazoval, da je gotovo unkraj groba večno življenje.

Ravno tako je sv. škof, Frančišek Saleški neki ženski, ki mu je bila svoje križe tožila, rekel: „Pomisli, in vedi, ljuba moja! da si sedaj na zemlji nevesta križanega, ne pa nevesta poveličanega Jezusa. Zato tudi tvoje nevestne lepотиje niso zlate verižice in perstani; ampak križi, žebli in ternje, in jedila tvoje svatovščine so žolč in kis. Tam gori pa, ako tukaj poterpežljiva nevesta križanega Jezusa ostaneš, boš nevesta poveličanega Jezusa, ki te bo na mestu s ternjevo krono venčal s krono večnega veličestva.“ — In učeni Tertulijan piše: „Bogovje nevernikov so se z zlatimi, ali lovorovimi ali iz cvetlic in perja spletenimi kronami lepšali. Naš Bog pa in kralj Kristus si iz med teh kron ni nobene izvolil. Krona njegova je bila ternjeva, in ravno takošno tudi nam na tem svetu ponuja. Ako nam pa na tem svetu ob času žalosti križ in ternje podaja, nam bo ob času veselja tudi krono slave in venec česti podal.“ — Vidite, tako cerkveni učeniki iz križev pobožnih sklepajo, da je unkraj groba gotovo večno življenje in večno plačilo v nebesih.

Teh misel so bili pa tudi pravični sami v svojih križih. Tako je Job govoril: „Vem, da moj odrešenik živi, in poslednji den bom vstal iz zemlje — in v svojem mesu bom videl svojega Boga; — to upanje je hranjeno v mojem sercu.“ (19, 25, 26, 27.) To vero v prihodnjo večnost pa je Job tako za gotovo imel potem, ko je zgubil vse svoje premoženje, ko so ga zaničevali prijatli in lastna

žena, in stiskale hude bolezní — z eno besedo, križi so ga popolnoma prepričali, da ima pravični Bog za svoje zveste služabnike večno življenje, in večno plačilo pripravljeno. — Da je še drugo, večno življenje spoznal je iz lastne britke skušnje tudi kraljevi prerok David, ter se ž njo tolašil, kedar ga je Savelj najhujše preganjal, rekoč: „Verujem, da bom videl Gospodove dobrote v deželi živih.“ (ps. 26, 13.)

Kristjani! posnemajmo še mi te svete misli, in kolikorkrat nam nebesa dajejo okušati grenki Kristusov križ, naj nas ta križ na novo spodbada, da vero v prihodnje življenje v sebi oživljamo! Recimo sami pri sebi: Gospod, kteremu služim, je neskončno pravičen; toraj tudi pravičen v svojem plačilu. Ker me pa na tem svetu ne le noče kronati, temuč me še s križi mori in tlači, mora še drugo življenje biti, kjer me čaka krona večnega plačila. — Tako naj nas križ pobožnih uterjuje v veri, da nas čaka drugo življenje v prihodnji večnosti.

2. Križ pobožnih nam pa tudi daje upanje večnega zyeličanja. — Pravični, kedar je s križem obiskovan, namreč ne le lahko reče: Jaz vem, da je prihodnja večnost, temuč tudi lahko pristavlja: Jaz imam vse upanje, in najbolj gotove znamenja, da bo srečna večnost moj delež. Zakaj znamenje križa je pečat, ki mora vtisnjen biti na vse tiste, kteri bodo v to število presrečnih sprejeti. Sv. križ je znamenje, po kterem se izvoljeni od zaverženih razločujejo. Zakaj kedar bo Sodnik poslal svoje angele, da bodo ovce od kozlov, pravične od hudobnih ločili, po kterem znamenji jih bodo mogli spoznati? Odgovor na to imamo pri preroku Ezechielu. (9, 6.) Ta je bil v duhu djan v Jeruzalemski tempelj, kjer je videl Jude malikovati, ter jim oznanuje Božjo kazen. Potem pa je videl, kako je Bog dal svojim angelom povelje, da naj vsem pravičnim na čelu naredé znamenja križa. Ko je bilo to dopolnjeno, poslal je Gospod šest drugih nebeških duhov in jim dal povelje, da naj pobijejo stare, mladenče in deklice, deteta in žene, nobenega pa ne smejo umoriti, na kterem bodo videli čerko „tan,“ ki je imela podobo križa. (Ezech. 9, 6.) To je kratek obris in podoba tega, kar se bo konec sveta godilo. Ko bo pravični Sodnik prišel v svojem serdu, maščevat se nad sovražniki svetega križa, prizanesel bo le tistim, na kterih bo znamenje sv. križa vtisnjeno našel. Te bo iz med derhali pogubljenih izbral, in jih peljal v svoje kraljestvo. — Tudi sveti Janez v skrivnem razodenji je videl zgolj zaznamovane na čelih okoli Jag-njetovega sedeža ter pravi: „In sem slišal število zaznamnjanih: sto štiri in štirideset tavezent je zaznamnjanih iz vseh rodov Izraelovih otrok.“ (7, 4.) — Potem je videl veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov, ljudstev in jezikov, ki so bili oblečeni v bele oblačila, (kot znamenja nedolžnosti in veličestva,) in palmove veje so bile v njih rokah, (ki so znamenja njihove čestite zmage.) (7, 9.)

Blagor toraj tistemu, komur Bog po poslanih križih in nadlogah to znamenje, da bo izvoljen, na čelo vtisne, znamenje, brez kterega ni nikomur mogoče iti v veselje Gospodovo! Sv. Pavelj Rimljanom naravnost pravi, ako hočejo s Kristusom poveličani biti, morajo poprej njemu, kakor glavi, podobni biti. Na podobi Kristusovi pa vidimo človeka, ki je bil za križ in terpljenje rojen, ki je v tavžent in tavžent križih in grenkosti živl, in ki je na zadnje v neizrekljivih bolečinah na križu umerl. Po tem takem tavžent blagrov in sreč, tavžent tolažljivih upov za tistega, kteremu Sin Božji kosec svojega križa na ramo naklada. Lehko reče sam pri sebi: Gotovosti sicer nimam, da bom večno zveličan, vendar pa imam vterjene sporočila od njega, ker nosim pečat njegovih izvoljenih, podobo in izraz njegovega Sinu na sebi vtisnjen. Brez te podobe bi se mi bilo vsega bati, ž njo pa smem in zamorem vsega za trdno upati, in to svoje upanje stavim na besede sv. vere, da, „ktere je poprej vedel, jih je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sina.“ (Rimlj. 8, 29.)

Sklep.

To, predragi v Kristusu! je največe, najslavniše čestno znamenje kristjanov, ako ima križ nadlog na svojem čelu vtisnjen. Zakaj „predno križa ni bilo, pravi sv. Avguštin, ni bilo gredi v nebesa; zato ni prišel gori ne Abraham, ne Jakop, ne David ne kdo drugi. Sedaj pa je gred, to je: križ postavljen, in nebeške vrata so odperte.“ In sv. Frančišek Saleški govori: „Kakor škerlat nima svoje velike vrednosti od volne, ampak od barve, v katero ga namočijo; tako naše dela nimajo vrednosti samé iz sebe, ampak jo prejemljejo iz kervi Jagnjeta Božjega.“ Le križ nam je zastava prihodnje večnosti; le po križu se nam odpre upanje v večno zveličanje. Le križ je znamenje, da smo izvoljeni in ključ, ki nam odpre sv. nebesa, brez križa nas križani Zveličar ne bo za svoje spoznal. Zato recimo z aposteljnomo: „Mene pa Bog varuj, da bi se z družim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ Amen.

IV. postna nedelja.

(Križ je prižnica keršč. čednost; gov. M. T.)

„Povzdignil bo znamenje med narodi.“
(Iza. 5, 26.)

V v o d.

Prav pravi sv. apostelj Janez, da je Bog ljubezen, oče tolažbe in usmiljenja. To nam spričuje današnje sv. evangelje ko nam, stavi pred oči, kako usmiljenega serca da je Jezus. Ljubeznjiv, kakoršen je bil v besedi in v delih, pridobival si je serca vseh, da so ljudstva, koder je hodil, kar v trumah za njim vrele, in le skrivši se jim je moral odtegovati, da se je v ponočni molitvi odpočival in s svojim nebeškim Očetom pogovarjal. Tako radi in tako zvesto so poslušali njegove nauke, da so pozabili na jed in na pijačo; šli so za njim čez Galilejsko morje, in prebili po celi dan brez jedi, da so le njegove čudeže videli, in njegove besede od večnega življenja poslušali. Zato so se mu pa tudi te množice prav v serce smilile, da jih je po čudežu nasitil, in jim s tem pokazal, kako resnične da so njegove besede, ko jim je priporočal: „Iščite najprej Božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo vam bo priverženo.“ (Mat. 6, 33.) In ravno to tudi nas uči skušnja vseh časov, kar kraljevi prerok pravi: „Mlad sem bil in sem se postaral; pa nisem videl pravičnega zapuščenega in ne njegovega zaroda kruha prositi.“ (ps. 36, 25.)

S tem čudežem pa je hotel Kristus pri Judovskem ljudstvu še drug imenitniši namen doseči; namreč obuditi v njih živo vero v tisti kruh, ki ima biti hrana v večno življenje. Zato jih je precej drugi dan, ko so množice pričakovaje telesnega kruha še zmiraj za njim šle, v dolgem pogovoru podučil, da jim bo dal svoje meso in svojo kri, in da, kdorkoli bo to jed vžival, ne bo vmerl vekomaj ne.

Kristus pa, naj je bilo, kjer si bodi, ni nikjer nobene prilike zamudil, da je oznanoval resnice večnega življenja; tako nam sv. Avguštin še zlasti na križ kot na njegovo posebno prižnico kaže, rekoč: „Križ ni bil samo Zveličarjeva smertna postelj, ampak tudi prižnica njegovih naukov.“ Križ je tisto čestito znamenje, ki ga je po Izaijevih besedah Gospod povzdignil med narodi, naj bi se vanj zazirali in njegove nauke poslušali. Zato se hočemo še mi zopet danes na križ obrniti in ga premišljevati kot prižnico keršč. čednosti. Prižnica keršč. čednosti pa nam je križ pri svojem dvojnem povzdignjenju in sicer

1. na gori mertvaških glav po Judih, in
 2. v Jeruzalemu po cesarju Herakliju.
- To dvoje v veče počesčenje sv. križa!

Razlaga.

1. Službo pridigarja ali učenika je Kristus sicer že s 30. letom svoje starosti nastopil. Učil je tri leta svoje nebeške resnice, in priporočal najbogoljubniše čednosti po svoji domači deželi, po mestih in vaseh, po gorah in po puščavah, po manjših Judovskih shodnicah, kakor v Jeruzalemskem tempelju; bogati in revni, visoki in nizki, vsi so lahko slišali, kaj jim je storiti, da dosežejo večno življenje. Vendar pa še le od križa zamoremo reči, da je Kristus na njem službo učenika in pridigarja v vsi popolnamosti doveršil. Zakaj na križu mu ni bilo zadosti, da je vse tisto v svojih delih spolnoval, kar je poprej množicam z besedo priporočal, temuč je njegov zgled na križu še dalje segal, kakor poprej njegovi nauki. Več je Kristus storil na križu, kakor je poprej v vsem evangeliju učil ali svojim poslušavcem storiti veleval.

Le poglejmo v sv. evangelije, in zraven se ozrimo na njegov križ, in videli bomo, da je Kristus na križu vsaktero čednost v veliko večji stopinji dopolnil, kakor jo je poprej svojim učencem dopolnovati ukazal. Tako, postavim, jim je govoril od kerščanske ponižnosti. Rekel jim je, da, kdor hoče povišan biti v nebeškem kraljestvu, ta naj se ponižuje in sam sebe zatajuje. Na križu pa nas s svojim zgledom še neskončno večega poniževanja uči. Zakaj akoravno kralj česti, poglavar nebes in zemlje, edinorojeni Sin pravega živéga Boga, vendar pripusti, da ga brezbožna derhal, njegove stvari, njegovi sužnji in podložni kot največega hudodelnika ali tolovaja na križ pribijejo. Akoravno ga je zgolj nedolžnost in je zgled vse svetosti, vendar molči, ko ga dvema razbojnikoma enakega storé, in k enaki smerti obsodijo. Da bi se branil in zagovarjal, ne odpre svojih ust, akoravno ga okoli stoječe ljudstvo v njegovih zadnjih zdihljajih preklinja in psuje, kot zapeljivca in goljufa, puntarja in oskrnovavca Božjega. Je li kterikrat svet videl večje ponižanje? Nam je li Sin Božji kterikrat v evangelju veleval, da naj gre naše ponižanje tako deleč, kakor njegovo na križu? — Če pa tega ne, vidi se očitno, da je bilo njegovo ponižanje na križu še vse drugačno, kakoršno je pa poprej z besedo priporočal.

V evangeliju nam govori Kristus od poterpežljivosti. Uči nas, da moramo na svetu terpeti, se s ternjem kronati dati, če hočemo, da se bo v nebesih venec svetlih zvezd utrinjal krog naše glave. Vendar pa nam ne veleva, da naj gremo sami naproti mečem svojih sovražnikov, ali da se jim po svoji moči in pravici ne smemo braniti, ali da svojih bolečin z nobenim hladilom ali mazilom ne smemo

manjšati. Ali na križu nam sam nad sebo kaže vse večo ostrost, večo poterpežljivost. On sam gre naproti svojim sovražnikom, se jim nič ne brani in ne vstavlja, temuč radovoljno vda svoje roke. Med vsem orodjem za smert si izvoli najhujše in najsramotošne. Nič ne toži, kako grozovite da so njegove bolečine, nič ne toži, kako težek da je križ, akoravno pod njim omedluje in na tla pade. Na križu povzdignjen noče ž njega stopiti, temuč do smerti na njem viseti. Celo morje bolečin popije, in ni je najmanjše žale besede iz njegovih ust; — vse nam terdi, da je še vse večji in lepši zgled njegove poterpežljivosti na križu, kakor jo je poprej v evangelju z besedo učil.

V svojih naukih je govoril pogostoma od ljubezni do bližnjega, in nam zapoved dal, da naj vse ljudi ljubimo, kakor svoje brate, kakor sami sebe. Ali s to mero ljubezni še On sam ni zadovoljen. Pokazal jim je, da jih še vse bolj ljubi, kakor sam sebe. Sam sebe je na križu storil klavščino, da je ljudi odrešil, svoje življenje je dal, da je ljudem življenje ohranil, da je ljudem greh odvzel, ga je sam sebi naložil, in s tem spričal, da je na križu ljudi bolj, kot svojo čest, kot svojo predrago kri, bolj kot lastno življenje ljubil.

V evangelji nas je učil, da naj tudi sovražnike ljubimo in jim dobro storimo, kateri nas žalijo in preganjajo. Veli nam, da naj navadnih znamenj ljubezni tudi svojim nasprotnikom ne odrečemo; da naj jim pa posebne dobrote skazujemo, to nam je le svetoval, ne pa v zapoved dal. Kako pa on dela s svojimi sovražniki na križu? O koliko dalej nam gre naprej s svojim zgledom, kakor s svojim naukom! Videti je, kakor da bi bil na križu povzdignjen na vse drugo pozabil, le ne na svoje morivce in križavce. Zakaj komaj na to kervavo prižnico stopi, so oni najpervi, za ktere svojo prošnjo vloži pri razžaljenem Očetu. Ja, skoraj bi lahko rekli, da mu je ta derhal sirovih beričev in vojščakov, ki ga na križ pribijajo, roté, preklinjajo, se mu pod križem krohotajo in posmehujejo, bolj pri sercu, kot najsvetejša lastna njegova mati, bolj kot tisti njegovih učencev, ki je na njegovih persih slonel in ga edini na Kalvarijo pod križ spremil. Bi bil le mogel Sin Božji svoje najboljše prijatle bolj priserčno ljubiti, kakor je ljubil svoje sovražnike? Tako lahko vidite, da je res križ Kristusov prava prižnica, kjer nas Kristus nič več z besedo, temveč pa s svojim zgledom uči, v čem da obstaja doveršena visokost kerščanske čednosti.

Ker so toraj Judje Kristusov križ na Kalvariji po koncu postavili, naredili so mu s tem prižnico, kjer se nam je najbolj popolnoma mojstra in učenika v svetosti pokazal.

2. Pa ne le na Kalvariji pri svojem prvem povzdignjenji po Judih, ampak tudi pri svojem drugem povišanji po cesarju Herakliju je križ prižnica kerščanskih čednost. Pravil sem Vam, kako je cesarica Helena Kristusov križ bila našla, in kako da je njen sin Konstantin na Kristusovem grobu dal lepo cerkev sezidati in ondi križ Kristusov v sreberni posodi shraniti. Tako je bil sv. križ od

l. 335 do l. 614 ondi v veliki česti. V leta 614 pa je Kozrev II. Perziški kralj s silno vojsko Jeruzalem premagal, 80 tisuč ljudi pomoril, in veliko jih sebo v sužnost odpeljal, med kterimi je bil tudi Jeruzalemski patrijarh Caharija. Pri tisti priliki je tudi bilo, da so Perzijanci iz cerkve Božjega groba križ vzeli in ga v svoje poglavitno mesto Knezifont odpeljali. To je Bog pripustil čez nje priti zavoljo hudobij in razujdanost, ki so se že takrat vgnjezdile med kristjani. Vendar pa kralj Kozrev sv. križu ni nič nečasti storil, temuč ga je dal z biseri in z žlahtnimi kamni olepšati in ga verh svojega kraljevega sedeža postaviti. Tako je celo malikovavski kralj sv. križ v veliki česti imel.

Pobožni cesar Herakli pa je bil zavoljo zgube sv. križa nad vse najbolj žalosten, ter je vedno premišljal, kako bi to dragocenost zopet iz rok sovražnikov dobil. Ali kaj hoče, ker je pa njegova armada trikrat manjša od sovražnika? Zato napove poste, molitve, procesije, miloščine, in vse, s čimur je mislil razžaljenega Boga potolažiti, dokler je res Kozrevo vojsko premagal. Kozrev sam se je po tej zgubi v beg spustil in umorjen bil od svojega sina Sireva. Ta pa, da se je na svojem sedežu mogel ustanoviti, je s cesarjem Heraklijem mir sklenil proti temu, da mu je Sirev moral nazaj poslati sv. križ v tisti sreberni posodi, v ktero ga je bila sv. Helena položila, in da je patriarha Caharija in druge jetnike iz robstva izpustil. Tako so vam s tem patrijarhom vred sv. križ iz Perzije v Jeruzalem spremili v l. 629. V Jeruzalem pa je prišel cesar Herakli sam in brez števila družih množic, postaviti križ na Kalvarijo, kamor ga je sv. Helena kacih 300 let poprej sama bila dela. Napravili so slovesno procesijo, verstila se je duhovščina, za njo patrijarh in drugi dvorniki, ter čudo ljudstva. Cesar pa ves v zlatu in najbogatejši opravi zadene križ Kristusov, neseč ga za množico skozi mesto. Ko pa pride do vrat, od koder se je šlo na Kalvarijo, je bil cesar na enkrat od neke nevidne moči vstavljen, da ne stopinjice več ni mogel s križem naprej, in vse prizadevanje dalje iti bilo je zastoj. Tu stopi patrijarh Caharija predenj in razsvitljen od sv. Duha mu reče: „Visoki poglavar, poglej, tvoja cesarska sijajnost in ta posvetni lišp revščini in ponižnosti Zveličarja, ko je križ nosil, nista podobna!“ In res berž ko je cesar svoje lepotičje in svoj lišp odložil ter v revščini in ponižnosti svojega Zveličarja posnemal, je brez težave Njegov križ na Kalvarijo na njegovo poprejšnje mesto zanesel.

Vidite, kako se je zopet pri tej priložnosti sv. križ kot prižnico kerščanske revščine in ponižnosti pokazal. Sicer sv. križ nič več tacih čudežev ne dela, kakor pri Herakliju; vendar kolikorkrat se ž njim zaznamujemo, govori nam na serce: Glej, kako malo v svojem lišpu, v svoji lastni dopadljivosti in prevzetnosti revščino in ponižnost Kristusovo posnemaš! Zakaj križ se ne poda na tistem čelu, ki se prevzetno nad bližnjega povzdiguje, ne na tiste usta, ki

so polne lastne hvale, še manj pa tisto serce, ki je napuha in ošabnosti vse prevzeto. Ne poda se tistemu, ki bi se na svetu le s cveticami rad venčal, bodečega ternja pa ne mara okušati. Sv. križ je sramota onemu, ki le po bogastvu in po zakladih hrepeni in je poln posvetnega duha. Sv. križ je pezavnica za vsakega, ki se v tej šoli in s te prižnice noče poterpežljivosti in vdanovsti v Očetovo voljo učiti. —

Sklep.

V sv. pismu beremo pri sv. Janezu veliko pomenljive besede: „Odsihmal je veliko njegovih učencev odstopilo, in niso več z njim hodili.“ (6, 67.) In tedaj se oberne k dvanajsterim in jih vpraša: „Hočete tudi vi preč iti?“ — Ravno tako se mi zdi v naših časih, ko se število zvestih Kristusovih učencev od dne do dne manjša, da tudi nas Kristus s križa vprašuje: „Ali hočete tudi vi preč iti?“ Ne dvomim, ljubi moji! da vsaj vsi mi tu pričujoči s Petrom poročemo: „Gospod! kam hočemo iti? ti sam imaš besede večnega življenja!“ Naj moli svet svoje malike — poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja, kakor mu ljubo in drago; mi — nasproti želimo s Kristusom križani in z njim tudi poveljani biti. Amen.

V. postno nedeljo.

(Koliko je terpel Kristus, koliko terpimo mi; gov. M. T.)

„Pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja.“

(Žal. pes. Jer. 1, 12.)

Vvod.

Pretečeno nedeljo videli smo, kolikega čudodelnika da se je Kristus v puščavi skazal, ker je 5000 ljudi brez žen in otrok s petimi kruhi in dvema ribama nasitil. Zato ga je množica po tem čudežu za velikega, od Boga poslanega preroka spoznala, ker so klicali: „On je resnično prerok, kateri ima na svet priti.“ (Jan. 6, 14.) dà, ubežati jim je moral skrivši na goro, da ga niso množice oklicale kralja v Izraelu.

Današnje sv. evangelije pa nam Jezusa zopet pred oči stavi, in zato nas iz puščave in nižave zavračuje na neko goro. Pa ne pelje nas na Tabor, zakaj veliki mašnik nove zaveze, od kterega

današnje berilo iz lista sv. Pavla govori, se nam nima v oblačilu spremenjenja, ampak v kervavi obleki pokazati. Zato že, kakor iz vélikega tedna sem, nazaj na to nedeljo pihlja neka sapa z Golgote ali z gore mertvaških glav. Zatoraj se v cerkvenem jeziku današnja tiha nedelja „nedelja terpljenja“ imenuje. Kar danes sovražniki Kristusovi s kameni nad njim niso mogli spolniti, ker še ni prišla njegova ura, to so še z vse večo divjostjo in grozovitnostjo spolnili veliki petek. Na križ ga razpnó in nanj z žebli pribijejo, kjer „mož bolečin“ med nebom in med zemljo povzdignjen izdiha svojo dušo, ter nam z Jeremijevimi žalostinkami kliče: „Pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja!“

S tem žalostnim klicem nam hoče na znanje dati, da naj takrat, kedar pod pezo svojega križa omagujemo, ali zavoljo njega v obupnost padamo, svoje oči obračamo na veliki Jezusov križ in britke njegove bolečine, ter svoj križ s Kristusovim križem primerjamo. Ta klic Kristusov s križa hočemo še mi danes poslušati, in za tega voljo njegov križ s svojim primerjati. Tako bomo videli,

1. da je križ Kristusov silno težek; naš nasproti silno lahek, in

2. da ga Kristus po nedolžnem nosi; minasproti smo ga tisočkrat vredni.

To dvoje hočemo premišljevat, da se učimo Kristusov križ še bolj častiti; svoj križ pa voljno nositi!

Razlaga.

1. Kristusov križ je bil neizrečeno težek. Cerkvni učeniki med sebo niso edini, ali je bil Jezusov križ iz palmovega ali iz hrastovega lesa; gotovo pa so ostanki, kakoršnih se od njega semtertje še veliko nahaja, hrastovemu lesu močno enaki. Je pa še drug vzrok, iz kterega lahko sklepamo, da je moral Kristusov križ silno težek biti. Zraven Salomonovega tempeljna v Jeruzalemu namreč je bila tista kopel, kjer je vselej bil ozdravljen tisti iz med bolnikov, kateri je prvi prišel do nje, kedar je voda po angelu plivkala. Cerkvni učeniki toraj vprašujeje, od kod da je ta voda imela ozdravilno moč? In veliko iz med njih terdi, da je tisti hlod, iz kterega je bil poznejše Kristusov križ stesan, v njej skrit ležal. Znano pa je, kako težek da tak les v vodi postane, dalje ni bil lepo obsekan in oglajen, temuč v naglici le za silo pripravljen in otesan; morala je toraj njegova peza silno velika biti, zlasti ker je bil 15 čevljev dolg, in hlod za počez 8 čevljev širok. Zato sv. Tomaž iz Vilanove terdi, da bi ga ramena nobenega navadnega človeka ne bile mogla nesti. Ravno to je znano iz razodenja sv. Brigitte, ki popisuje rano Kristusovo, ktero mu je peza tistega križa storila na rami, in ki je bila večja memo vseh družih na njegovem telesu.

Jezusov križ je bil toraj silno težek. — K tej natorni pezi Kristusovega križa po so še druge okoliščine veliko pripomogle. Zakaj če je greh Luciferja in njegove tovarše iz nebes do pekla poderl, in če je bil Jonov greh tako težek, da bi se bila barka, na kateri se je peljal, kmali potopila; kolika je še morala biti peza Kristusovega križa, ki je grehe vsega človeštva nosil, zakaj „naše grehe, pravi sv. Peter (I. 2, 24.) je nosil na svojem telesu na lesu.“ Verh tega je bil Kristusov križ — križ brez vse tolažbe, brez vsega polajšanja, križ, na katerem mu je vsega manjkalo, kar bi mu bilo njegovo grenkost le količkaj osladiti zamoglo. Eno samo oblačilo ima, in še to mu z života potegnejo. Nad svojimi učenci ima peščico prijatlov, pa še ti so od njega zbežali in ga zapustili. Aposteljna ima, ktereга serčno ljubi, in ta ga izda. Namestnika ima, ki ga je za poglavarja svoje cerkve postavil, in ta ga zatajuje in se roti, da še ne pozna ne tega človeka. Mater ima, ali ta mu pomagati ne more. Kervavi pot poti, ali ni ga, ki bi mu ga obrisal. Svojega nebeškega Očeta prosi, pa Oče mu prošnjo zaverže. Tožijo ga kot puntarja in hudo-delnika, ali nihče se zanj ne poteza, nihče ga ne brani in ne zagovarja. Na križu terpi neizrekljivo žejo, pa za pijačo mu podajo v žolču in v kisu namočeno gobo. V poslednjih zdihljajih stoka, in nihče mu ne pristopi, in umirajoč še ne ve, kam bi naslonil svojo glavo. — Onečeščen je, ker ga še ob smerti psujejo, zmerjajo in preklinjajo. Nima je prostosti, ker je ali v verige zakovan, ali pa z žebli na križ pribit. Manjka mu usmiljenja še celo po smerti, ker mu s sulico njegovo stran prebodejo in na zadnje še njegovo serce razmesarijo.

Poglejte! toliko peze pač naši križi nimajo nikdar, in je nikoli imeti ne morejo. Vem, da tudi naj srečniši pod solncem nosi svoj križ. Visokost ima svoje poniževanje in svoj nepokoj. Niski stanovi imajo svojo revščino, svoje uboštvo in zaničevanje. Med svetom so skerbi, v samotah nadležnosti in zamerze. Zakonski stan ima svoje britkosti, nezakonski svoje nezadovoljnosti, prijateljstva svoje zgube in nezvestobe. Z malo besedami: vsak izmed Adamovih otrok hodi bolj ali manj po ternjevem potu in nosi svoj križ. — Ali, akoravno od ene plati čutimo pezo svojega križa, nam od druge strani prihajajo tudi tolažbe, ki nas krepčajo in oveseljujejo. Ako nam Bog nekaj odvzame, pusti nam vsaj drugo. Kedar terpimo kako bolezen na telesu, imamo vsaj kakega prijatla, kateremu svoje križe potožimo, in berž čutimo svoje serce nekako umirjeno in utolaženo. Če te Bog z enim otrokom križa, ti napravlja veselje po drugem. Ti vzame očeta ali mater, ti da najti drugih dobrih ljudi. Tako zmiraj lahko rečemo, da nam Bog v kozarec žalosti še vedno kako kapljo sladkega veselja meša, in nam s tem pezo naših križev polajšuje.

S tem vendar nikakor ne terdim, da te mnogotere nadloge niso križi; temuč jih tudi jes za križe spoznavam in dobro vem, da sle-

herni križ morí in stiska, ter iz serca omilajem vsakega, kdor kak križ ima. Ali le to terdim, da mi s temi svojimi križi smemo toliko bolj zadovoljni in poterpežljivi biti, kolikor več drugih vidimo, da so še pri večih križih zadovoljni in poterpežljivi. Koliko jih je, ki so v vsi mogoči revščini rojeni, in vse dni svojega življenja v uboštvo prebijejo, pa vendar svoje uboštvo tiho terpé! Najmanjša tolažba ali najmanjše polajšanje jih že povzdigne in razveseli. Temu nasproti pa vidimo, da si marsikdo v svojo neizrekljivo nesrečo šteje; če mu le ena stvarina ni šla po njegovi volji. Berž si domišlja, kakor da bi bil on edini na svetu, kteremu Gospod britkost svojega križa daje okušati.

Toda pred sodnjim stolom Gospodovim bo naš križ ne le s težkim križem Kristusovim, ampak tudi s križi drugih nesrečnih na vago djan. Potem bomo vprašani, ali smo mi pri manjšem in ložjem križu imeli kaj vzroka tožiti? Ali je bilo za voljo njega treba toliko jeze in nejevolje zoper Božjo previdnost? Vprašani bomo, ali niso drugi z nami vred do posvetnih dobrot imeli ravno take cene; z malo besedami, ali so bili drugi drugačne natore, več ali manj kaznovanja vredni, kakor mi?

Postavljajmo si že sedaj sami te vprašanja, in kolikorkrat nam bo peza našega križa pretežka, spominjajmo se na poderte kože ubozih, kjer revščina in glad gospodujeta, in gotovo se bomo sramovali, da so naše ramena za manjše križe preobčutljive in prešibke. Ne premišljujmo toliko peze lastnega križa, kakor veliko več peze tistih križev, s kterimi nam Gospod prizanaša, in naše pritožbe se bodo v serčno hvaležnost spremenile. Spoznali bomo, da je peza Kristusovega križa in križa veliko njegovih učencev vse večja, kakor naša; spoznali pa tudi

2. da ga Kristus po nedolžnem nosi, mi nasproti smo ga tisočkrat vredni. — Kaj ne, kristjani! kakor hudodelnika vidimo Kristusa na križu viseti. Kaj se je vendar zagrešil? v čem se je tolikanj zadolžil? Njegov nebeški Oče ga je na svet poslal, ubozim sv. evangelije oznanovat, žalostne tolažiti, pobite in ranjene serca ozdravljat, jetnikom prostost in slepim pogled oznanovat. Ali mar Kristus ktere pičice od tega ni na tanko spolnil? Ali ni lahko sam od sebe rekel. Oče! zapoved, katero si mi dal, sem do poslednje čerke spolnil? Ali so mu mogli največi sovražniki le najmanjši greh očitati, ko se je pred nje vstopil in jih vprašal: „Kdo iz med vas me bo greha prepričal?“ Pa — glejte! tega edinega, ki mu je najsvetejši, edinega, ki je najnedolžniši, Oče vzame, in ga stori klavščino na križu.

Ako se toraj na križ tega najsvetejšega in najnedolžnišega Jezusa ozremo, ali ne bo vsaka naša pritožba omolknila? Le denimo nasproti svoje zopernosti in pa svoje grehe; denimo na vago v eno skledico svoj križ, in v drugo svoje grehe! Primerimo to, kar terpimo, s tem, kar smo terpeti vredni, potem pa sodimo, ali so Božje

kazni ali naši grehi večí? Oh, greh je tista pošast, ki je pekel porodila; greh tisti zmaj, ki je pozemeljski paradíž v dolino solz razdjal; greh tisti neusmiljeni rabelj, ki je Sinu Božjega križal. — Da, gospod! so rekli bratje Egiptovskega Jožefa, glad nas tare, krivica se nam godi, kakor da bili mi kraljev kozarec ukradli, povežani smo in z ječo se nam žuga; ali „po zasluženji, pravijo, to terpimo, ker smo se pregrešili nad svojim bratom. Glejte! tirja se njegova kri.“ (Gen. 42.)

Ljubi moji! ali nam ne poklada naša zadolžena vest enakega priznanja na jezik? Bog ve, kolikrat da smo že svoje žive dni zaslužili, naj bi nas bil na večno od sebe pahnil! Ali ne bomo zatorej hvaležni Božjemu usmiljenju, da nam je zasluženi peklenški ogenj v kratke križeve dni spremenil? Ali se ne bomo veselili, da tepenja ne odlašá do časa svojega maščevanja? Ali ne bomo Bogu serčno hvaležni, da z nami ne ravna, kakor kdaj Rimljani s svojimi v dar namenjenimi živinčeti? Prizanaša jim; daje jim tergati cvetečih rožic posvetne sreče in blagostana, zato, ker so namenjeni v klavščino njegovega večnega maščevanja.

Pustimo toraj tem nesrečnim v klavščino namenjenim živinčetom to veselje, da se na tem svetu s cveticami venčajo, da v obilnosti in v sreči brez posebnih križev živé. Mi nasproti hočemo svoj križ kot šibo svojih grehov čestiti, ga sleherno jutro znovič objeti, serčno poljubiti in na svojo ramo zadeti; ga čez dan brez godernjanja nositi in zvečer ga sebo v postelj jemati in zraven njega odpočivati; saj spoznamo, da je ta križ veliko lažji, kakor Kristusov, in da smo ga s svojimi grehi tisočkrat vredni.

Sklep.

Zgodovinar Suetoni nam pripoveduje, da je enkrat nek star vojščak prišel k imenitnemu Rimskemu poglavarju Cezarju in ga prosil, da naj mu v neki pravdi pred sodbo pomaga. Ali Cezar se je branil, da bi bil sam ž njim šel, ampak je hotel enega svojih služabnikov ž njim poslati. Nato razgoli vojščak svoje persi, in mu reče: „Ko si ti, o Cezar, v bitvi v nevarnost prišel, nisem jaz drugzega najel, da bi se bil zate bojeval, ampak sam sem se za te boril. Glej tu na mojih persih znamenja ran, ki sem jih za tvoje življenje prejel!“ Cezarja rudečica oblije, ter gre in sam vojščaka pred sodbo zagovarja. — Tako tudi nam Jezus s križa doli kaže rane, ki jih je za nas prejel, in nam pravi: „Kristjani! mar vi zame nočete nič storiti, ko vam vendar peza mojega križa in moje rane spričujejo, koliko da sem jaz za vas storil?“ — Zavoljo silne peze Kristusovega križa, in zavoljo nedolžnosti, v kateri se je on tej pezi podvergel, ne bojmo se še mi križa, ker naš je v primeri ž njegovim komaj lahko peresce, akoravno smo s svojimi grehi na cente težkega zaslužili. Le to ga vsaki den prosimo, da, ker nam je križ pokora

naložil, naj nam tudi svoje pomoči pri njegovem prenašanji ne odreče, naj nam naš pot na čelu s svojo roko otira, stiskano serce polajšuje, in naše stopinje pod butaro križa tako vodi, da pota večnega zveličanja in nebeških vrat ne zgrešimo. Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

VI. postna pridiga.

(Križ nam daje spoznati sovraštvo Božje nad grehom; gov. M. T.)

„Kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov.“
(Jan. 3, 14.)

Vvod.

Minuli petek smo obhajali spomin Marije sedem žalost. Ta praznik spominja nas na tisto preroško besedo, ki jej jo je stari Simeon v tempeljnu spregovoril, rekoč: „Tvojo lastno dušo bo meč presunil“. (Luk. 2, 35.)

To prerokovanje Simeonovo pa se je zlasti tistikrat najbolj spolnovalo, ko je na Kalvariji pod križem svojega umirajočega Sinu stala, ali kakor sv. Bonaventura pravi, ž njim vred na križu visela ž njim vred bila z žolčem, s kisom in zasramovanjem napajana. In kakor sv. Avguštin od Makabejske matere pravi, ko je pred grozovitnim Antijohom stala in gledala smert svojih sedmerih sinov da je vse terpela na svoji duši, česar so oni terpeli na telesu in je tako sedmera marternica postala; tako je tudi Marija, ker je pod križem svojega sinu stala, ž njim vred vse martre križa v svojem sercu terpela, in tako kraljica marternikov zaslužila biti. Zato je lahko tožila s prerokovimi besedami: „O vi vsi, ki memo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja“; — velika, kakor morje, je moja žalost“. (Žal. pes. 1, 12.)

Zakaj pač ta najnedolžniša, najčistejša devica tolikanj britko toži in zdihuje? Zakaj najžlahtniša mladika Jesetova na Kalvariji usiha? Zakaj najsvetejša mati in porodnica Božja po besedah sv. Bonaventura z Odrešenikom vred na križu visi, na križu medli, na križu umira? Oh, za česa drugega voljo, kakor zato, naj bi pogled na Kristusov križ nam grešnikom solze žalosti in pokore v oči privabil, da bi na tem sramotnem lesu križa spoznali grozovitnost in divjost smertnega greha, ker ravno na njem se vsa njegova ostud-

nost in gerdobija, vsa njegova velikost, okrutnost in vrednost kaznovanja bere.

Zato se danes v šoli križa učimo kako veliko hudo, da je greh; to nam spričuje 1. nebeški Oče, ki je svojega Sinu v smert na križu obsodil, 2. Sin Božji, ki je smert na križu za voljo greha preterpel, 3. divjost Judovskega ljudstva, ki so to smertno sodbo spolnovali. — Začnem v imenu križanega Zveličarja in njegove žalostne matere Marije!

Razlaga.

1. Da bomo spoznali, kako veliko hudo da je greh, ovrmo se najprej na nebeškega Očeta, ki je za voljo njega svojega Sinu v smert na križu obsodil.

Njegova pravičnost je bila do Sinu tako ostra, da sv. Pavelj, naj bi nam je le nekoliko zapopadljivo storil, pravi: „Njega, ki ni greha poznal, je storil za nas v greh“. (II. Kor. 5, 21.) S tem hoče reči, da je nebeški Oče vse grehe človeštva iz preteklih, sedanjih in prihodnjih časov na svojega Sina naložil, tako, da Kristus ni bil le po vnanjem grešnik, temuč da je imel nad sebo podobo, kakor da bi bil on greh sam. Zato tudi masčevanje Božje pravičnosti nad njim ni bilo takošno, kakor je nad grešniki, temuč takošno, kakoršno greh po pravici zasluži.

Zakaj, akoravno Bog greh neskončno sovraži, vendar vidimo, da ima pri kaznovanji grešnikov na tem svetu še veliko usmiljenja, in da jim ravno s tem, ker jih strahuje, največo ljubezen na tem svetu skazuje: njegove šibe so le šibe dobrega Očeta, ki želi pokorščine in poboljšanja. Ako bi bil toraj Jezus pred sodnjim stolom svojega nebeškega Očeta le v podobi grešnika obsojen, bil bi sicer kaznovan, ali to kaznovanje bi bilo tudi z usmiljenjem sklenjeno. Brez vsega usmiljenja in brez vsega prizanašanja pa je bilo njegovo obsojenje zato, ker se je v podobi greha pred svojega nebeškega Očeta postavil. Zato govori pri psalmistu: „Tvoj serd tiči terdo nad meno, in vse svoje valove si nad me navlekel“. (Ps. 87, 8.)

Ostro toraj je nebeški Oče svojega Sina obsodil in njegovim bolečinam ni dodal čisto nobene najmanjše tolažbe.

Že v stari zavezi je Bog veleval, da pri darovih ni smelo nikdar medu zraven biti, ne kakor da bi se bilo Bogu nad njim gnusilo, temuč zato, ker so bili darovi stare zaveze podobe Kristusovega daru na križu, pri katerem je ni bilo nobene najmanjše sladkosti, nobene tolažbe. Zato je Zveličar v teh britkostih na križu po pravici klical: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?“ zakaj ni je inel še te tolažbe ne, ki za hudimi bolečinami večidel prihaja, da v omedlevico pade in tako bolečin več ne čuti. Le po-

mislite, koliko žalost in bolečino je moral Sin Božji terpeti, ko je videl, da ga je celo njegov preljubeznjivi Oče brez vse tolažbe popustil!

Pa kaj je bilo, da je Bog svojega Sinu v tak sovraž vzel? Na to nam odgovarja apostelj, ko pravi: „Naše grehe je nosil na svojem telesu“. Greh ga je tako rekoč nevrednega storil, da bi mu bil Oče tolažbe dal, ali njegovo molitev uslišal. Zakaj kdo bi bil kterikrat mogel verjeti, da Sin Božji, z obrazom na zemlji ležeč, s smertnoblehim obličjem, kleče na kolenih in s kervavim potom oblit, na svojo najponižnišo prošnjo ne bo Očeta sprosil, da bi mu pregrenki kelih terpljenja odvzel?! — In sopet kdo bi bil mogel kterikrat verjeti, da tisti Bog, ki je po svojih prerokih tolikrat terdil, da hoče ponižne, zapuščene in žalostne uslišati, jim biti pomočnik, tolažnik in Oče usmiljenja, da tisti Bog prošinj svojega Sinu ne bo poslušal, ki je bil v brezno ponižanja, zapuščenja in strahu pogreznjen, in kteremu je sam iz nebes dvakrat spričevanje dajal, da je njegov preljubeznjivi Sin, nad kterim ima dopadenje? Ali na mestu, da bi Oče nebeški uslišal njegove prošnje in se ga usmilil, obveljala je le pravičnost Božja, naj bi iz tega ves svet sponal, kako neizmeren dolg da je greh, ker celo Sin Božji, kar ujevogo plačilo zadene, v nebesih ni našel nič milosti in usmiljenja! —

Kako veliko hudo da je greh, nam 2. spričuje Sin Božji, ki je za voljo njega obsojenje v smert na križu sprejel.

Da bote, kako velika da je ta bolečina, nekoliko zapopadli, naj vam povem, da je bilo telo Kristusovo najobčutljivše in poleg tega sv. Bonaventura celo pravi, da so bili podplati Jezusovih nog veliko občutljivši, kakor bunčica v našem očesu, in vendar je bil bit, kakor kamen. Sv. Tomaž Akvinski namreč opominja, da vse take stvari, ki so po kakem čudežu prišle iz Božjih rok, so bile veliko bolj popolnoma od družih. Tista mana, ki jo je Bog Izraelcem v puščavi dajal, tisto vino, ki ga je Kristus v Kani iz vode spremenil, in tisti kruhi, ki jih je v puščavi lačni množici dal vžiti, so gledé na dobroto vsak enaki dar visoko prekosili. Kako popolnoma in toraj silno občutljivo je moralo še le biti telo Kristusovo, ki je bilo s pripomočjo sv. Duha na prečudno, nezapopadljivo vižo v Marijnem telesu spočeto! Verh tega pa je bilo to njegovo najsvetejše telo še nalašč zato ustvarjeno, da je moralo najhujše terpljenje prestati. Zakaj kakor je Bog tisti čas, ko je hotel, da so se vode v svoje kraje z zemlje odtekle, naredil globočine morja; tako je tisti čas, ko je hotel v Kristusovem terpljenji kakor v morji bolečin vse mogoče terpljenje zediniti, tudi njegovo telo tako vstvaril, da je bilo pripravno prenašati vse to terpljenje. Zato ga prerok prav imenuje „moža bolečin“ (Izaija 53. 3.), ker je ves ena rana od nog do glave, in ga ni ne enega uda več zdra-

vega na životu. Njegova glava, pred katero angeli trepetajo, je s ternjem vsa razbodena; njegovo obličje, pred čigar lepoto nebeški duhovi svoje oči zakrivajo, je od udarcev vse začernelo, zabuhlo in od bljuvanja vse ponečejeno; njegove oči tonijo v solzah; njegove ušesa prejemajo zaušnice in prenašajo največe rotenja in bogokletstva; njegove usta, nekdanj tolažba toliko žalostnim in nesrečnim, so od žeje vse vžgane; roke in noge z žebli prebodene, vse kite raztergane, vse žilje pretegujene in vse njegovo telo s kervijo vškropljeno, z jermeni razsekano in z ranami obdano. O usmiljeni Zveličar! kakošni roparji in tolovaji so te vendar napadli? Zakaj tožiš po preroku: „Moje ljudstvo! kaj sem ti storil, ali s čim sem ti bil nadležen? Odgovori mi! Saj sem te bil vendar izpeljal iz egiptovske dežele in te rešil iz hiše sužnjev“. (Mih. 6, 3. 4.) Oh ti divji tolovaji so bili naši grehi in grehi vsega sveta! Oh kolika neznanska hudobija morajo toraj grehi biti, ker Sin Božji za voljo njih take neizrekljive martre na križu terpi!

Kolika hudobija je greh, nam 3. spričuje divjost Judovskega ljudstva, ki so to smertno sodbo nad Kristusom spolnovali. — Kar zadeva to, kako grozovitni da so bili rabeljni, vprašuje psalmist: „Zakaj hrumé narodi?“ (ps. 2, 1.) in se čudi, kako je bilo mogoče, da se jih je toliko zoper Gospoda zapriseglo. Največe čudo bi bilo imelo biti, ako bi se bil le eden znašel, ki bi bil zoper njega vzdignil svojo glavo. In vendar, poglejte! ljudje iz vseh stanov so se zoper njega zarotili. Duhovni in neduhovni, prosto ljudstvo in deželni oblastniki, domači in ptuji, vsi na en glas vpijejo: „Križaj, križaj ga!“ Sosebno pa se hoče peklenska hudoba nad njim zmaščevati za voljo zgube, ki ga po dopolnjenem odrešenju čaka. Zato v last prevzame serca vseh, prepodí iz njih vsakteri občutek usmiljenja in človečnosti, tako da so cerkveni učeniki teh misel, da so bili rabeljni in križavci Kristusovi vsi od hudobe obsedeni.

In res, kdo drugi, kakor sam pekel, bi si bil zamogel domisliti vse tiste orodja in vse tiste sorte, s katerimi in kakor so ga martrali? Orodja so bile verige in vervi, sulice, koli, šibe, spletene in z železnimi buncicami okovane jermena, in ternji. Rabeljnov, ki so to orodje nad njim poskušali, je bilo čez 30 parov, ki so se drug za drugim zaporedoma verstili, tako da, ko se je bil eden nad njim utrudil, je drugi pristopil. Ali bi se bilo potem čuditi, ako bi bili Kristusovo telo v drobne kosce razsekali in razmesarili?

Kdo drug, kakor hudoba je rabeljnom vdihnil misel kronanja? Tako spletó iz dolgega ternja bolj kapi, kakor kroni podobno pletenico, mu denejo na glavo in s kolmi zabijejo do srede čela, tako da je večjo kakor 70 taci ternov bilo v glavo zabodenih, in je to morala bolečina biti, kakoršne si mi še misliti ne moremo, tako da bi bil Kristus zarad teh bolečin gotovo umerl, ako bi ga

posebna Božja moč ne bila po čudežu živega ohranila še za večje bolečine.

In te še večje bolečine čakale so ga po poslednjem satanskem zmišljevanji na križu. — Ako koga le malo časa v peznico denejo, mu persi in ramena stisnejo ter ga po koncu obesijo, je že to tako strašna bolečina, da so pri njej najbolj sirovi in neobčutljivi divjaki svojo pregreho radi spoznali, akoravno so vedeli, da jim bo po tem spoznanju glava na morišču odsekana. Kakošna martra pa je še le morala biti, cele tri ure naravnost po koncu postavljenem stebru z žebli pribitemu viseti, med tem, ko ga je peza lastnega života zmiraj bolj k tlam vlekla, mu rane zmiraj večje delala, kito za kito zmiraj hujše tergala!

V teh neizrekljivih bolečinah pa je bilo še najhujše, ker ga ni bilo ne enega človeka, ki bi bil imel usmiljenje s Kristusom. Ako bi bili nehvaležni Judje in neverniki kakega steklega psa na to vižo videli martrati in moriti, gotovo bi se bil kdo znašel, da bi se mu bila uboga žival smilila; le za Sinu Božjega nihče ni imel občutljeja! Bilo je takrat za voljo velikonočnega praznika na tavžente ljudi v Jeruzalemu, med njimi gotovo dosti tistih slepih, gluhih, mutastih, hromih, od hudobe obsedenih in drugih betežnih, ki jih je bil malo poprej Kristus ozdravil; in vendar, — kdo bi verjel? ga ni bilo razun njegove matere in učenca Janeza ne enega, ki bi se bil upal zanj, svojo besedo vložiti. Tako je bil nedolžni Jezus prepuščen vsi divjosti od hudobe obsedenih beričev in vojščakov zato, da nas je od greha in peklenške sužnosti rešil. To nam pa zadosti spričuje, kako za smert nevarna je morala biti bolezen naše duše, ker so bile zdravila zanjo tolikanj dragocene.

Sklep.

Zato rečem k sklepu z besedami sv. Tomaža iz Vilanove: „Kdo bi se ne bal po tej mihi podobi še grešiti?“ O ljubi moji! padimo k nogam križanega Zveličarja in kličimo z Davidom: „Moj Gospod in moj Bog! jes spoznam svojo hudobijo“. (Ps. 50, 5.) Ali od sedaj zanaprej ti slovesno zaprisežem, da te s svojimi grehi nič več nočem križati, temuč s sv. Katarino iz Genue objokan kličem: „O ljubezen moja, le nobenega greha več! O ljubezen moja, le nobenega greha več! Amen.“

Pridiga za veliki petek.

(Šibince od križa Kristusovega.)

„Ako me kdo ljubi, spolnoval bo moje
tesede (zapovedi)“ Jan. 14, 13.

V v o d.

Unkraj morja v daljni Ameriki leži dežela, ki jej pravijo Kalifornija, in je imenitna in slovi zavoljo obilnega zlata, katero se ondi nahaja v zemlji in se po rekah lovi. In leto za letom brez števila ljudi tjekaj hiti, poskušat svojo srečo, ter iskat leskečega zlata. Nekteri si ondi res kaj pridobé, veliko pa jih omaga pri trudapolnem delu, slabi hrani in drugih težavah, ki jih tamkaj stiskajo. Pa naj bi si nagraabil človek tudi cele kupe suhega zlata, prave sreče mu zlato le vendar ne da. Zlato je obežna, minljiva reč, ktera se rada zmuzne izpod perstov, ravno kot riba, ki ti uide, kedar meniš, da jo naj terdnejši deržiš. In če bi si človek obvaroval svoje zlato tudi ves svoj živi dan, smertno uro bo se moral le vendar od njega ločiti. V večnost nič seboj ne ponese. Namesto da bi vam kazal tedaj v daljno Kalifornijo, kjer bi si mogli nabirati minljivega zlata, pokažem vam rajši drugi kraj, na katerem si zamore vsak nabirati zmed vas zlata, katero ga bo srečnega delalo celo dolgo večnost. Ta kraj je Kalvarska gora, na kateri je naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus na današnji dan terpel in umerl; zlato pa so pobožne misli, svete želje in dobri sklepi, ki si jih nabiramo, ako pridno premišljujemo britko terpljenje in grenko smert Jezusovo. In glej! da si nabiramo tega zlata, nam še celo treba ni potovati na Kalvarsko goro v deželo Jutrovo, nabiramo si ga lahko tukaj v cerkvi pred postajami sv. križevega pota ali še celo doma pred podobo Križanega. In menim, da ravno danes bo prav primerno, da si skupaj naberemo nekoliko zernic ali drobtine tega zlahtnega zlata, poberemo nekoliko šibinc od križa Kristusovega, ali z drugo besedo: da premišljujemo nektere reči od terpljenja Jezusovega v blagor in prid našim dušam. Dostikrat že in dosti smo slišali o terpljenju Jezusovem, celipostni čas sem vam govoril od sv. križa; vendar je treba vam ga le še zmemrom postavljati pred oči, zato ker človek le tolikanj rad pozabi to, kar je božjega, in če bi tudi ne pozabil, vendar si le premalo k sercu jemlje.

Posnel in pobral bom danes nekaj šibinc ali drobtine od Kristusovega križa. Pridigarji po navadi prosimo o za-

četku poslušavce, da bi zvesto poslušali; tega mi menda danes ne bo treba prositi; prosim pa vse svoje poslušavce le za to, da bi si prav dostikrat v spomin nazaj poklicevali in prav pridno prevdarjali sami med seboj, kar bomo zdaj skupaj premišljevali, da se prav dobro vkorenini v serce, v življenju pa sad obrodi.

Razlaga.

1. Bral sem, da je svoje dni nek lovec strelil po škerjančku, ki je nad njim prepeval v višavah. Škerjanček pa, dasiravno za smert zadet, vendar le ne neha prepevati, dokler mu življenje do dobrega ne poide, in se mertev ne zverne na zemljo. — Nekoliko časa po tem bral sem v sv. pismu, kako da je postavljaj Kristus sv. rešnje Telo, kaj je pravil svojim učencem v slovo, in šel potem svojemu britkemu terpljenju nasproti. Bere pa se v svetem pismu: „Kedar so bili hvaljno pesem zapeli, šli so na Oljsko goro.“ Ko je šel Jezus na Oljsko goro, bil je že v svoje serce, v svojo dušo za smert zadet in ranjen, vse je naprej vedel in čutil kar ima nadnj priti. Malo poprej je bil dal učencem piti svojo kerv, ktera se je prelivala, in kmalu na to je kervavi pot potil. In vendar je z učenci zapel hvalno pesem. Čudni nagon škerjanca, pod milim nebom pevati Stvarniku hvalno pesem, je bil veči, kakor je bila bolečina smertne rane; tako je tudi v duši Jezusovi želja, poveličevati Očeta, prevagovala vse drugo. Kedar ga tedaj osipljejo smertne groze, in je bila kakor od temnih oblakov omračena njegova duša, bila je vendar ljubezen in želja Boga častiti še vse večja; vedel je, da gre v naj strašnejšo smert, in vendar je z učenci zapel hvalno pesem, ne kakor da bi se za smert nič ne zmenil, ali da bi se močnega in serčnega kazal, temveč le, ker je bila vsa njegova duša večna hvalna pesem božja.

2. Nobeno razžaljenje človeka tolikanj ne boli, kakor razžaljenje, ki mu ga stori kak prijatelj ali znanec, in če mu tudi to razžaljenje odpusti, vendar le rado še nekaj v sercu obtiči, in težko težko se bo povernila kdaj več poprejna. priserčnost. Kristus je bil od enega svojih učencev za denar izdan, od drugega s prisegami zatajevan; ko je v smertnih težavah od drugih tirjal, naj ž njim molijo, pospali so; in ko je bil vjet, zbežali so vsi. Kako pa jim je Jezus vse to povračeval? Ob tisti uri, ko je to nezvestobo v duhu naprej vidil in naprej pravil, skazoval jim je prečudno ljubezen in ljubezni polni čudež, postavil je sv. rešnje Telo, dal je samega sebe svojim nezvestim učencem in nič bolj zvestemu človeštvu v živež rekoč: „Vzemite, in jejte od tega vsi: to je moje Telo, ki bo za vas dano.“ In kedar je od mertvih vstal, naj poprej se je prikazal tistemu učencu, kateri ga je bil zatajil, in ga je postavil poglavarja svoje svete cerkve, ni pa ne njemu ne drugim z nobeno žal besedico očitoval njih zadržanja, in jim ničesar ni nazaj vzal, kar jim

je bil namenil, — kakor je tudi pozneje najhujšega preganjavca svoje cerkve, Pavla, spremenil in povzdignil v svojega ljubljenega in velikega apostelja. — Duša Jezusova bila je v tem podobna velikemu jezeru; če tudi sto in tisoč isker pada vanj iz parobroda, vendar le vse vgasnejo v njem, da ni sledu za njimi; jezero se ne vname, temveč ostane merzlo in čisto in bistro kot poprej.

3. Na Francoskem je v starih časih navada bila, da je kralj svojemu sinu, v kraljevanje namenjenemu, pridal drugega fantiča kot tovarša; ta se je bil z mladim kraljevičem vred enakomerno podučeval in odgojeval. Če se je pa tedaj kraljevič kaj pregrešil, ter kazni zaslužil, ni bil tepen on sam; prihodnji kralj jim je bil preveč v časti. — Da bi pa pri tem vendar le poznal, kaj da je zaslužil, in se varoval v prihodnje, bil je v pričo njega postrahovan njegov tovarš, tako da je kraljevič zaslužen kazni sicer vidil, ne pa prebil in preterpel. V terpljenju Jezusovem pa zagledamo, kar je temu ravno nasproti. Kaznovan je bil kraljevi sin, Sin božji, ne za lastne grehe, temveč za grehe, ki smo jih doprinesli mi ljudje. On prebó kazni, da bi je nam terpeti treba ne bilo, in da bi ob enem vidili nad njim, kako kaznivredni da so naši grehi. Spoznajmo, kako gerd in hudoben je greh!

4. Kaj pa je terpel Kristus za nas? Znašel se je že tu ali tam kak človek, ki se je v premišljevanje Jezusovega terpljenja tolikanj zatopil, da so se na zadnje tudi na njegovem životu pokazale znamenja kervavih ran, kakor jih je Jezus imel na rokah in nogah in na levi strani. Mi nasproti pa si moramo očitovati, da vse preveč mlačni ostajamo, kedar nas kdo kaj opominja na terpljenje Jezusovo. Vse premalo premišljujemo, koliko v sebi ima terpljenje Zveličarjevo. To pa se pravi mirno spati med tem, ko kdo drugi za naše odrešenje se bori, in po vsem životu bolečine terpi in smert prestoji. Naj si tedaj vsak prav resnobno odgovor da na ta le vpraševanja: Ali bi ti v vsem svojem življenju kdaj več pozabil, ko bi te kdo v obraz vdaril in sicer očitno vpričo najimenitnejših mož cele dežele? Ali bi kdej pozabil, ko bi ti druhal hudobnih hlapcev celo noč v obraz pljuvala in te na vso mogočo vižo zasmehovala in zaničevala? Ali bi kdej pozabil, ko bi te v kaki zasmehovavni obleki ali s kakim zasramovavnim brunom na rami vlačili po ulicah poglavitnega mesta? Ali bi se ti mar to ne vtopilo v dušo tako globoko, da bi tega na veke več ne pozabil, in bi se ti o tem tudi še celo marsikterokrat sanjalo? Ali pa ni gerdo in nehvaležno, nič ne porajtati na to, če se to zgodi komu drugemu, zgodi zovoljo nas? — Če verni kristjan sliši ali celo vidi, da se posvečena hostija zaničuje, z nogami tapta, ali pred kako žival verže, gotovo mu je to nesterpljiva gnušoba, ki ga zaboli v mozeg in kosti, in mu pretrse vso dušo, — in vendar Jezus v sv. rešnjem Telesu ne more bolečine terpeti, kakor jo je terpel na svojem telesu, dokler še ni bilo veličastno spremenjeno iz groba prišlo. Zakaj si tedaj manj k sercu

jemlješ nezmerno zasramovanja, ki ga je prestal Kristus po svoji človeški natori? Ne zabi toraj Kristusovega terpljenja nikoli!

5. Prigodilo se je že marsikterokrat, da so dobrotniki revežem, starši otrokom velik dar darovali, in sami sebi pritergali kako prav veliko reč. Nikar nikoli pa si še ni nobeden za druge toliko pritergal, kakor Kristus za nas in zavoljo nas. Če človek pride tudi še v tako veliko revščino, vendar mu le ostanejo še tri reči, in sicer toliko oblačila, da si ž njim vsaj za silo pokrije svoje ude; požirk vode, če je žejen; in toliko prostora, in če bi bilo tudi na merzlih tleh, da zamore ležati na njem. Le Jezus se je znebil še celo tega; tudi te tri naj potrebniše reči si je pustil vzeti. V pričo brezštevilne množice mu vzamejo vse oblačila celo do zadnjega, in je moral gledati, kako so si jih vojaki delili med seboj. — Na dalje: če kdo zgubi veliko kervi, silna žeja ga ima; po kaki bitvi prosijo ranjeni vojščaki pred vsem drugim vode za pijačo. Po tem takem je močno žejalo tudi Kristusa, ki je toliko kervi zgubil, ko so ga bičali in križali. Žeja pa še vse hujši dé, kot naj hujši glad; in je ravno kakor da bi se človeku nekaj znotraj sušilo, da željno pojema po mokroti, ravno kot človek v zaduhlem hramu po zdravi sapi. V takem revnem stanu se je znašel tudi Jezus, toda je zastonj klical: „Žeja me!“ — Na zadnje se je, kakor ne kmalo na kakem človeku, spolnovala tukaj beseda Kristusova: „Sin človekov nima toliko, kamur bi položil svojo glavo.“ Na vsem širokem svetu ga v tem trenutljeju, ko ga je naj bolj potreboval, le malega prostoračka ne najde, da bi zamogel položiti nanj svojo umirajočo glavo — visel je med nebom in zemljo. Zatoraj piše apostelj: „On je reven postal, da bi mi obogateli.“

6. Kako velike bolečine da je Jezus na svojem telesu terpel, vse premalo prevdarjamo. Bičanje se je takrat godilo z usnatimi jermenci, ki so imeli na koncu ojstre železne kaveljčke. Bolelo je tepenje; še bolj pa je bolelo terganje kaveljnov iz života, v kterega so se zatikovali; pri tem delu so se oderle take rane, da so se bičancu včasih celo čreva iz trebuha zmotale; včasih je bičanec že dušo izdihnil, prejden so ga od stebra odvezali. Na dalje: Kako močno zaskli, če le kaka mala reč pritisne odperto rano; Kristusu pa so naložili težki križ na rame, vse oderte, ko je tedaj težki križ vlekel po robotih tleh, šine mu pri vsaki stopinji nova bolečina skoz žile, kite in kosti. — Kdo pa si zamore to prav živo postaviti pred dušo, živ pribit viseti na višini. Misli si svojega najhujšega sovražnika v takem stanu, ali bi mar sterpel, kaj tacega gledati? Še razkazujejo nek žebelj, ter terdijo, da je s križa Kristusovega. Dolg je čez pol pedi in primerno debel. Pomisli, ali bi zamogel poslušati vdarce, ko bi se taki debeli žebli s kladvom pribijali živemu človeku skoz roke in noge! Kako že trepeče človeku seree, kedar sliši žeblje pribijati, kedar mu enega njegovih ljubih zabijajo v mertaško škrinjo. V nekterih krajih imajo za hudobne jetnike posebni

stol, na kterega ga z jermeni privežejo, pa se ne more ganiti ne z roko ne z ного; in tega stola se nek najbolj bojé: nesterpljivo je nek, če človek delj časa rok in nog ne more ganiti; pa kaj je še ta stol, če ga h križu primerjamo, na katerem je moral Kristus viseti z žreblji in ranah z vso težo svojega telesa, in je najmanjše gibanje še globokejše rane delalo, in množilo bolečine. Marsikteri mučenci so sicer tudi že na križu svoje življenje sklenili, ali kako drugač grozovito smert prebili. Imeli pa so vsi od Boga nadnatorno moč, in včasih še celo toliko obilno tolažbo, da so se še celo veselili in Boga hvalili. Take tolažbe Kristus ni imel. Ker smo mi pekel zaslužili, moral je občutiti težavo peklenško; tudi njegov duh se je pogreznil v naj večo žalost; rekel je: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“

(Konec prihodnjic.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. ČČ. gg. Hofmajer Mih. in Jaeger Mat. sta bila povišana na čast knezošk. duhovnih svetovalcev. Č. g. Zojer Jožef je dobil mestno faro Wolfsberg; č. g. Urabl Fr. faro Kernskigrad. Č. g. Winkler Jož. gre za vikarja mestne fare v Breže. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Rup Fr. za oskerbnika na Peravo pri Belace, Greiner Šim. v Kaplo ob Dravi, Wedenik Mat. v Žabnice. Umerla sta čč. gg. fajm. Seper Jur. in Schelander Jak. R. I. P.

Lavantinska škofija. Č. g. Kunaj Jan. župnik v Čadramu, je imenovan za knezošk. duhov. svetovalca. Preč. g. dr. Ulaga Jož. je imenovan za nadžupn. v Konjicah; č. g. Kolarič Jož. za župn. v Razborju; č. g. Kunaj Jož. za kuratč v Soboti. Č. g. Pirkovič Fr. gre za proviz. v zgor. Ponikvo. Prestavljeni so čč. gg. Purgaj Juri v št. Janž na D. polju, Valenčak Jož. v Doberno; Polak Fr. stopi v začasni pokoj. Č. g. Urlavb Mat. se poda v penzijo. Umerla sta čč. gg. Jugovic Juri in Čeh Iv. R. I. P.

Ljubljanska škofija. ČČ. gg. so dobili fare: Kramar Janez Breznico na Gor., Volčič Jan. Šmarjeto; Povše Fr. Ježico; č. g. Dernovšek Jur. gre za administr. v Želimlje; č. g. Kotnik Mih. za adm. v Kokro; č. g. Belar Jož. je prestavljen v Mengeš; č. g. Zupan Šim. iz Doba v Mengeš; č. g. Groznik Fr. v Dob; Zupančič Ant. v Cirklje; č. g. Šarabon Moric, novoposv., gre v Gorje za duh. pomoč. Umerli so č. g. Rudolf Lor., fajmošt. v pokoju, v Vremah; č. g. Štupica Lavr., fajm. v pokoju, in č. g. Zupančič Juri, lokalist v Retečah. R. I. P.

Terzaška škofija. Za duh. pom. je prišel čg. Kraljič Jan. redovn. reda sv. Benedikta v Moščenice. Č. g. Martelanc Pet. je postal žup. v Škedni blizo Tersta. Umerla sta č. g. Križner Lovr. bivši izpost. kapl. v Kazlah, in Bonano Ant. kapl. v Plaviji. R. I. P.

Družba svetega Mohora.

Že smo omenili v „Sl. Prijatlu“ in udom napovedali v družbinem „Koledarji,“ da bodo letos razun petero družih knjig prejeli tudi toliko zaželjene: „Molitivne bukve“, katere spisuje naš sloveči pisatelj, prečastiti gospod korar Franc Kosar v Mariboru. O tej zadevi je odboru došlo iz Teržaške škofije sledeče pismo:

Slavni odbor!

„Vsakega družbenika je gotovo razveselila novica, da prihodnje leto so namenjene tudi: Molitivne bukve za ude te družbe. Pa kakor druge bukve bodo tudi te molitivne bukve nevezane udom v roke prišle, in udje se jih ne bodo mogli dosti posluževati. Bukvovezi so navadno le v mestih ali k večjemu v kakem tergu, ali večina udov je na deželi: ti pa, ako bi tudi radi dali vezati bukve, ne vedó, kam se obrniti. Vezanje bi pa tudi več stalo, kot vse bukve skup, katere ud dobi. Ali bi ne bilo tedaj mogoče, da bi udje omenjene molitivne bukve vezane dobili? Naj bi se naznanilo, da kdor hoče vezane bukve imeti, naj priloži letnemu donesku, kar bi vezanje stalo in ker bi se gotovo veliko število udov za vezane molitivne bukve oglasilo, vezanje ne bi tudi veliko stalo. Vezanje pa naj bi bilo za vse enako, in to zaradi tega, da bi razdelitev odboru toliko truda ne stala; ako bi pa hotel kdo ličneje vezane imeti, naj si poišče bukvoveza kje drugod; zakaj ako bi se pustilo na več načinov vezati, prizadjalo bi to preveč sitnosti pri razdelitvi. — To naj bi slavni odbor prevdaril in ako bi bilo mogoče ta nasvet izvršiti, vstreglo bi se gotovo veliki večini udov.“

Enake želje objavljajo rodoljubi od drugih škofij; zato je vzel odbor sproženo misel v pretres in po dogovoru s tukajšnjimi bukvozezi so odborniki sklenili, vezanje molitvenih knjig uravnati tako-le:

- a) *Molitivne bukve naj se vežejo mehko, ali pa terdo v pert.*
- b) *Tisti udje, kateri želijo terdo vezane molitivne knjige prejeti, naj razun letnine ali dosmertnine pri svojem poverjeniku plačajo za veznino štirideset krajcarjev.*
- c) *Dekanijske in farne predstojnike in družbine poverjenike odbor vljudno prosi, naj pri oglaševanju ude na ta odborov sklep opomni; število naročenih vezanih knjig naj pa blagovoljno na čelu vpisovanjskih pol zaznamnujejo.* —

Konečno naj še dostavimo današnjemu poročilu, da je marljivi slov. pis. č. g. Jan. Parapat poslovenil obče znano in priljubljeno povest: „Robinzon mlajši,“ katero bode družba po odborovem sklepu leta 1876 spravila na svitlo.